

KELEIVIS

THE TRAVELER ——— LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Prenumerata. Subscription
Amerikoje ir užsieniuose
metams — 1 year \$7.00
pusei metų — 6 months .. \$4.00
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
(Except for two weeks in July)
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1906
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

NR. 30

"Keleivio" telefonas AN 8-3071

SO. BOSTON, MASS., 1971 METŲ LIEPOS - JULY 27
Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiuro numerio kaina 20 centų

67-T. LI METAI

JAV nauja politika sukrėtė sajungininkus Azijoje

Komunistinės Kinijos "bičiulystė" tegalima pirkti už nuolaidas. Japonija bus priversta ginkluotis, o mažesnės Azijos valstybės ieškoti naujų globėjų.

Prez. Nixono planuojama kelionė į Pekiną ir jo siekimas santykių sušvelninti su komunistine Kinija, gerokai sukrėtė JAV-bių sąjungininkus Azijoje, nors dar ir nežinia, kaip ir iki kokių laipsnių ta naujoji Amerikos politika įsikūnys.

Azijos valstybės jaučia, kad JAV-Kinijos santykių pagerėjimas tegali ateiti tik per amerikiečių nuolaidas komunistams. Jau iš Chou En-lai pasikalbėjimo su spaudos atstovais matyti, kad JAV "meile" raudonoji Kinija nesirūpina primti vel-tui. Kinijos premjeras pareiškė, kad jokių nuolaidų Indokinijos kare nelauktina, nes Kinija šiaurės Vietnamui ir toliau teiksianti paramą ligi pergalės prieš imperialistus. Amerikiečiai iš Vietnamo turį visiškai pasitraukti ir į tą konfliktą net ir netiesioginiai nekeiči savo pištų visokios karinės ar ekonominės pagalbos pavidalę.

Pagal jį, amerikiečiai turį nešdintis ir iš kitų Azijos sričių, o ypač nesiramstyti taip pat "imperialistinė" Japonija, atsiimti iš tos srities savo atominis ginklus ir atitraukti laivyną, nes visa tai yra skirta tik Kinijos apsupimui.

Chou En-lai sako, jog komunistai niekad nepripažins ne tik vadinamosios "dviejų Kinijų" politinės sąvokos, pagal kurią antroji ar pirmoji Kinija būtų Taiwan sala, bet ir aplamai "jokios tos salos nepriklausomybės, nes ji esanti tik Kinijos Liaudies Respublikos dalis. Taigi, raudonoji Kinija nesutiksianti įeiti ir į Jungtines Tautas, jeigu ten atskiru nariu pasiliksias Taiwanas.

Taigi JAV-bėms tų "geresnių" santykių labai neabejotinai reikės daryti didelį nuolaidų komunistam ir gal net jų malonei palikti visą Tolimųjų Rytų erdvę.

Dėl to labai sujudo Japonija. Pirmiausia, ji pasipiktino, kad prez. Nixonas susiorganizavo savo vizitą Kinijon slapta, nę žodžio apie tai Japonijai nepasibūdę. Japonijos vyriausybė, kuri ligi šiol visur rėmė JAV užsienio politiką, siekiančią komunistinę Kiniją izoliuoti, dabar pasijuto apgauta, nes patys amerikiečiai pirmieji bėga į Kiniją su alyvų šakele rankoje.

Iš kitos pusės, amerikiečiams iš Azijos traukiantis, kinta ir Japonijos uždaviniai. Iki šiol ji buvusi To-

DĖMESIO!

Dėl tarnautojų

atostogų kitas

Keleivio

numeris teisės

rugpjūčio 17 d.

Apollo 15 skrenda į mėnulį

Praeito pirmadienio rytą iš Cape Kennedy bazės vėl išskrido į mėnulį JAV erdvėlaivis, šį kartą Apollo 15. Juo skrenda astronautai David R. Scott, James B. Irvin ir Alfred M. Worden.

Šis erdvėlaivis yra pats didžiausias ir geriausias iš visų į mėnulį skridusių. Jis išbus kelionėje 12 dienų, astronautai vaikščios ar važinės mėnulio paviršiuje 20 valandų ir apkeliaus ten specialiu automobiliu 23 mylias, rinkdami įvairių mokslui medžiagą.

Iš mėnulio vaizdai bus į žemę transliuojami spalvota televizija.

Geriausio pasiekimo!

Prez. Sadat grasina atnaujintu karu

Egipto prezidentas Sadat, minint karaliaus Farouko nuvertimo sukaktį, kalbėdamas apie santykius su Izraeliu, pareiškė, kad šie metai yra lemiamieji: arba žydai pasitrauks iš arabų žemių, arba tą klausimą reikės išspręsti karu, kuriame arabai už savo žemę esą pasiryžę paaukoti net milijoną žmonių.

Jis apkaltino amerikiečius, kad šie neva rūpindamiesi taikos grąžinimu Artimuosiuose Rytuose, iš tikrųjų tik delsia laiką ir gamina Izraeliui specialius naujus ginklus būsimam karui.

Sadat kviečė arabus vienybėn, bet čia pat aštriai kritikavo Jordano karalių Husseiną, kuris naikina arabų partizanų ir gal net slap-tai tariasis su Izraeliu.

Britanija, norėdama pagyventi ekonominį gyvenimą, sumažino mokesčių. Yra ir JAV-se šalininkų mokesčius mažinti, bet jų niekas neklauso.

Nors paštas, pakėlus tarnautojams algas, pabrango, bet jo patarnavimai nę kiek nepagerėjo.

Statistika rodo, kad pragyvenimas praeitą mėnesį pabrango 0.6%.

Steponas Darius ir Stasys Girėnas, kurie 1933 m. liepos 17 d. žuvo, kai jų lėktuvas Lituanica sudužo Vokietijos teritorijoje. Jie per 37 valandas ir 14 minučių nuskrido 3,987 mylias, nu-galėdami Atlantą, ir buvo visai netoli savo tikslo — Kauno. Iki to laiko tik amerikietis Lindbergas 1927 m. tebuvo perskridęs Atlanto vandenyną. Tuo savo skridimu, gaila nelaimingu, jie nusipelnė amžiną garbę.

Neringos kopos ir jos gyvulių karalius briedis.

Chicagos dienraštis "Chicago Today" inž. Valdui Adamkui paskyrė net vedamąjį, kai jis buvo paskirtas kovai su aplinkos tarša viršininko padėjėju.

Sovietų Rusijos (didžiausios Sov. S-gos respublikos) galva Voronovas paskirtas menkesnėms pareigoms. Kodėl jis nušalintas, yra visai spėjama.

B. Višniauskas: Poilsio minutė

Sukčius papirkęs teisėjus ir kitus pareigūnus?

Mass. aukščiausiojo teismo teisėjas priėmęs \$60,000 kyšį. Esą susitepę ir kiti teisingumo atstovai.

Šiandien soste tu, o rytoj aš

Taip, galima sakyti, yra Pietų Amerikoje ir Afrikoje, nes ten vyksta perversmas po perversmo.

Į pietus nuo Egipto yra Sudano valstybė su 18 mil. gyventojų. Jis ilgai priklausė Egiptui, vėliau buvo Anglijos globoje, o nuo 1956 m. yra nepriklausoma valstybė.

1969 m. perversmo keliu ten į valdžią atėjo generolas Gaafar al-Nimeiry. Praeitą savaitę prieš jį sukilo pulk. leit. Babark al-Nur ir majoro Farouk Hamadallah vadovaujama kariu grupė, bet po 4 dienų sukilimas buvo numalšintas, ir Nimeiry dabar vėl sėdi prezidento soste, o sukilimo vadus liepė sušaudyti.

Sukilėlius Nimeiry vadina komunistais ir jų agentais, ir krašte, kuriame komunistų jėga buvo tikrai didelė, dabar arabai juos su peiliais medžioja.

Urugvajuje seimas vertė prezidentą

Urugvajaus parlamentas bandė balsavimo keliu nušalinti prezidentą Jorge Pacheco Areco, bet nesurinko reikalingos dviejų trečdalių balsų daugumos. Tą klausimą dar svarstys ir balsuos senatas.

Urugvajui buvo pažadėti laisvi rinkimai, parlamentas buvo panaikintas visokius suvaržymus ir jau susiformavo bei susiblokavo įvairios politinės grupės. Bet prezidentas savo įsakymu vėl grąžino suvaržymus, nes sunku būtų įveikti siautėjančius tupamųjų teroristus.

Pirmą kartą nušovė oro piratą

Praeitą penktadienį New Yorko aerodrome buvo FBI agento nušautas oro piratas, kuris norėjo TWA lėktuvą nusivaryti į Italiją. Užstatu jis buvo pasigrobes vieną keleivį iš lėktuvo, skrendančio į Chicago, ir ja prisidengęs bandė persėsti į kitą lėktuvą, tik visa kelionė baigėsi mirtimi.

Paaikėjo, kad tai kažin koks Richard Obergfell. Tai pirmas JAV nušautas oro piratas.

Pagal JAV įstatymus, nusikaltėlis, kuris sutinka liudyti, padėdamas teisingumo organams plačiau išaiškinti nusikaltimo aplinkybes ir kitus nusikalsta. Darbo dalyvių, gali susilaukti didelių bausmės palengvinių. Dėl to čia kartais gengsteriai liudija prieš gengsterius, šnipai prieš savo draugus šnipus ir t.t.

Praeitą savaitę vienas toks įvairių vertybių popierių biznierių ir sukčius, dabar sėdintis kalėjime, Michel J. Raymond nusikaltimus tyrinėjantį JAV senato komisijai pareiškė, kad jis, teisiamas už akcijų suktybes, per tūls užstatų davėjas Charles ir Nathan Bakerius išdalinę vyriausiam teisėjui Edward DeSaulnier ir per jo tarpininkavimą kitam teisėjui, kur jo byla svarstė, daugiau nei \$60,000 kwio, kad nuteistu sąlyginai. Taip esą ir buvę padaryta.

Pagal Raymond liudijimą į šį biznį yra įpainiotas ir prokuroras bei kiti teismo pareigūnai.

Nusikaltėlis atsiėmęs iš New Yorko \$100,000 ir su ta suma prisikasęs prie aukščiausios teismo galvos. Pagal jo žodžius, teisėjas DeSaulnier, gavęs kyšį dar jam padėjo, tardamas: "Labai jums ačiū! Aš tikiuosi, kad mes galėsime padaryti biznį ir ateityje."

Aišku, dėl tokios istorijės čia kilo didžiulis sujudimas. Įvykį aiškina ir senato komisija, ir vietiniai teisingumo organai. Gali būti, kad tas sukčius teisėjų togas sutėpė tik savo nesvariu liežuviu, bet gali būti ir teisybės, kuri paaikšės vėliau.

Bet aplamai imanant, aki-vazidoje vis didėjančių ir įvairėjančių nusikaltimų visuomenė jau neturi didelio pasitikėjimo ir teisėjų dorybėmis.

Indija ir Pakistanas galanda kirvius

Po nepavykusio sukilimo Rytų Pakistane, jo kruvino malšinimo ir milijonų pabėgėlių antplūdži. Indijon, santykiai tarp šių dviejų gimininių valstybių taip įsitempė, kad Indijos-Pakistano pasienyje jau kasamį apkasai ir tik telaukiama pirmo šūvio, kad kiltų pliauty-nės 1,000 mylių fronte.

Indija jau lavė įsakymą šaudyti i kiekvieną pasirodantį Pakistano lėktuvą.

Pekingas, Maskva ir ukrainiečiai

Itakingas šveicarų dienraštis "Neue Zürcher Zeitung" š. m. liepos 4 d. laidoje paskelbė įsidėmėtiną straipsnį apie Pekino vykdoma prieš sovietus nukreiptą agitaciją, kuri išryškina raudonosios Kinijos politinės strategijos pobūdį. Straipsnio autorius plačiai apžvelgia Pekino kreipimąsi į ukrainiečius, teigdamas, kad **kinai skatina tautines - komunistines tendencijas sovietų Ukrainoje.**

Dar nurodoma, kad komunistinė Kinija ieškanti ryšių su ukrainiečių nacionalistais išeivijoje ir kad kinų vedamoji propaganda esanti gyva Tolimuosiuose Rytuose, kur gyvena apie trys milijonai ukrainiečių — pirmoje eilėje, Chabarovsko srity, išilgai Ussurio upės, kur jie įsikūrę kaip iškeldinti piliečiai, ištremtieji ar kaip kareiviai, taraują Raudonojoje armijoje.

Nuo šių metų pradžios kinai minėtose srityse platina lapelius — skrajukes užrašų kalba — juose galima savotišką **Ukrainiečių Tautinio Fronto manifestą.** Šis gi Frontas buvęs įkurtas kinų, o gal tai jų remiama ukrainiečių organizacija. Lapeliuose paskelbtoje programoje pabrėžiama: Ukrainai reikia pasitraukti iš Sovietų Sąjungos, reikia sudaryti socialistinę ukrainiečių "liaudies respubliką". Šioji turėtų atsiremti į žinomojo ukrainiečių tautinio komunisto bei Stalino priešo Mikolo Chvilovič pažiūras. Šis ukrainietis, rašytojas bei publicistas, po 1930 m. yra nusižudęs.

Lapeliuose į Sovietijoje gyvenančius ukrainiečius kreipiamasi šiais žodžiais:

"Atsibokite nuo Maskvos! Tai vykdyti mus kviečia tarptautinis komunistas Mikola Chvilovič. Šalin naujoji rusų imperija, šalin Ukrainoje vykdomas rusinimo bei kolonizavimo vyksmas! Šalin rusų panslavizmas! Pasiskame už Ukrainos respublikos pasitraukimą iš Sovietų Sąjungos sudėties. Ukrainiečių socializmas neįmanomas be visiškos tautinės nepriklausomybės ir suverenumo. Tegyvuoja nepriklausoma ir suvereni ukrainiečių socialistinė respublika!"

Toliau seka Ukrainiečių Tautinio Fronto kreipimasis. Čia nurodoma, kad sovietų imperialistinius tikslus, primename, kad Maskva siekė Suomiją prijungti prie Rusijos, savo kolonijoms pavertė visą eilę Europos valstybių ir sužlugdė Estijos, Latvijos ir Lietuvos nepriklausomybę. Be to, sovietai neketina Kinijai sugrąžinti rusų carų užgrobtas žemes. Teigiama, jog Maskvos įvykdytas kraštų pavergimas reiškia rusų imperializmo bei tautinės priešpaudos vykdymo politiką.

Kreipimesi teigiamai iškeliama Mao Tse-tungo politika, pasisakoma prieš Brežnevo sampratą ir nurodoma, kad jos galimus padarinius. Esą, — "Maskva tydomis rengiasi vykdyti naujas agresijas prieš broliškus kraštus, kaip Rumunija, Albanija, Jugoslavija ir prieš Kinijos respubliką."

Pagaliau lapeliuose kreipiamasi į Raud. armijoje tarnaujančius ukrainiečius:

"Ukrainiečiai, atminti, kad jūsų tėvynė pavergta. Nesileiskite naujos Maskvos agresijos atveju būti išnaudojami, būti patrankų mėsą. Nešaudykite į socialistinių kraštų karius. Atkreipkite ginklą prieš pavergėją. Įgyvendinkite Lenino šūkį — imperialistinį karą paversti karu prieš pavergėją. Jei tai būtų neįmanoma, nekovodami pasirinkite karo belaisvių likimą."

Šveicarų dienraštis mano, kad kinų platinami lapeliai liudija apie kinų pastangas skatinti tautinio komunizmo mintį sovietų pavergtuose ar nuo sovietų priklausomuose kraštuose. Tos pastangos liečia ir Sovietų Sąjungos ribose gyvenančias nerusiškas tautas.

Atrodo, kad Pekinas Ukrainoje įžiūri svarbų vaidmenį — dėl to ir pastangos remti, skatinti, stiprinti "tautinio komunizmo" priedangoje tas jėgas Sovietijoje, kurios siekia atsikratyti Maskvos imperializmo, rusinimo bei kolonizacijos.

(ELTA)

Ką kiti rašo?

SOCIALISTŲ SVAJONĖ

Vilnis liepos 14 d. rašo, kad amerikietis žurnalistas Charles Bartlett, aplankęs Sibirą, juo susižavėjęs. Girdi, dabar "tremtis į Sibirą jau nesukelia baimės", nes ten geresnis gyvenimas, negu kitur Sovietijoje.

O Vilnis nuo savęs ta progą priduria:

"Prie tarybinės santvarkos stengiamasi viską paversti geru. Dėl to šalis taip progresuoja".

Kad Sibiras turtingas ir kad ten ne vergų lagery uždaras žmogus gali geriau

įsikurti, nei kur kitus Sovietijoje, tai ir be Bartletto yra žinoma. Žinoma, kad Sibire ir gyvenimas pažengęs į priekį. Būtų įdomiau išto Bartletto išgirsti, kas daugiausia prie tos ūkio pažangos prisidėjo?

Jeigu Bartlett nežino, tai Vilnės redaktoriam tikriausia ne paslaptis, kad visa Sibiro ūkio pažanga tebuvo iškelta tiksliai prievarta ištremtųjų politinių kalinių pečiais, kurių tarpe buvo ir šimtai tūkstančių lietuvių. Sibiro žemė yra įtrešta šių žmonių krauju, o jo fabrikai, miestai namai, geležinkelio bėgiai ir kiti pastatai — paremti tik šių tremtinių kaulais.

Taip yra įkūnijama ta komunistų svajonė.

ALFONSAS NAKAS APIE DAINŲ ŠVENTĘ

Ketvirtoji JAV ir Kanados lietuvių dainų šventė jau senokai praėityje, bet spauda jai dar vis tebeskiria nemažai vietos. Uolus Naujųjų (ir Keleivio) bendradarbis Alfonsas Nakas savo įspūdį ir pastabas iš tos šventės paskelbė liepos 17 ir 19 dienų laidoje.

Jis visų pirma primena korespondentams, kad reikia būti tiksliesiems ir geriau patikrinti faktus, aprašinėjančius tokius įvykius.

Jis patikslina net Draugo red. kun. dr. J. Prunskį, kuris dainininkų skaičių beveik dvigubai padidinęs.

A. Nakas suaugusiųjų choristų suskaičiavęs 388 moteris ir 246 vyrus, iš viso 634, o vaikų — 685-699. Jis prileidžia, kad suaugusiųjų gal ir galėjo būti viena dešimtis daugiau ar mažiau, o vaikų — poros dešimčių skirtumas. Už tų skaičių tikslumą A. Nakas galys eiti nors ir į JAV aukščiausiąjį teismą.

Taigi, A. Nakas pabrėžė idomų ir kartu malonų faktą: pirmą kartą dainų šventėje jaunųjų dainininkų buvo daugiau negu suaugusių. Vadinas, galima tikėtis, kad dar ilgai bus kam lietuvišką dainą puoselėti.

Publikos tikrą skaičių gali paskelbti tie, kurių rankose buvo bilietų platinimas, bet "buvo labai neįdomu, matant ištisas pagrindines publikai skirtas aikštės (vadiname tai parteriu) sekcijas tuštut tuštutės, ir tokias pat šimtų kėdžių tuštumas visuose mezaninuose bei balkonuose".

A. Nakas tiesiai nerašo, kodėl taip įvyko, bet primename, kad spaudos komisija neišnaudojo visų reklamų būty. Ji, pav., neinformavo Keleivio ir nedavė jam nė vieno skelbimo, matyt, lyg nenutuokdama, "kokį vaidmenį Keleivis vaidina Niujorke, Naujojoje Anglijoje, New Jersey? O juk didelis būrys chorų kaip tik iš ten į Čikagą ruošėsi, iš ten suvažiuo".

Dėl akustikos A. Nakas imasi už galvos. Ten, kur jis sėdėjęs, iškiliosios dainininkės Pr. Bickienės dainavimas buvęs "žviegimas, nors ausis užsikimšk", o kitur jos balsas labai gražiai skambėjęs.

Publikoje buvę tokių, kurių nežinia ko buvo atėję, nes dainų nesiklausę ir kitiems trukdę klausytis.

A. Nakas pasigenda čiurolionių. Dainų šventės metu jie buvo P. Amerikoj. A. Nakas sako, kad reikia išaiškinti Čiurolionio ansamblio nedauglyvavimą priežastis.

"Aš jau bandžiau tai aiškinti, bet atsimušiau į neperžengiamą neperžengiamą "misijos Pietų Amerikoje" sieną. Misija į P. Ameriką galėjo būti atlikta mėnesiais prieš ir mėnesiais po. Galėjo ji būti atlikta 1970-aisiais ir 1972 metais. Čiurolionio ansamblio mes neturėjome šventei prarasti, kaip negalėjome prarasti Čikagos Operos ir Dainavos ansamblio ar tarontiško Varpo. Ir negalėjome prarasti vieno iš pačių geriausių dirigentų — Alfonso Mikulskio."

Savo šventės pastabas A. Nakas baigia šitaip:

"Tai buvo didelis įvykis, kuris gražiai įsirašė į Šiaurės Amerikos kontinentų lietuvių istoriją. Garbė visiems".

VERČIAU SAVO SĄŽINĖ RŪPINTIS

"Laisvės" redakcija liepos 16 d. rašo, kad Keleivis liepos 6 d. esą, — "nutarė dar kartą apsipildyti tauriąją Lietuvos dukrą Marytę Melnikaitę, kurią karo metu načiai nužudė... Taigi, Melnikaitės krauju suteptos ir lietuviškų fašistų rankos. Tik mums neaišku, kokius ryšius su tais kruvinais nacių talkininkais iš to būrio lietuvių policijos turėjo "K" redaktorius (kuris, kaip žinia, yra pabėgėlis), kad jis taip užsispyręs šią Lietuvos didvyrę niekina ir šmeižia? Nejaugi jo sąžinė pradėjo neduoti jam ramybės?"

Be reikalo, "istorijos daktarė", susirūpinai Keleivio redaktoriaus ryšiais su "kruvinais nacių talkininkais" ir jo sąžine. Jis tų ryšių neturėjo, Melnikaitės nei garbino, nei šmeižė. Jis aną kartą tik priminė, ką apie ją rašo sovietinė enciklopedija ir ką Tėviškės Žiburiai, visai nesigilindamas, kiek katru teigimuose yra teisybės.

Kiek liečia sąžinę, tai ar ne geriau būtų, jei "Laisvės" redaktorių bent kartą pasikalbėtų su savo Maskvos viršes prismaugta sąžine, ar ne laikas nuo to Maskvos pavadžio išsilaisvinti ir pažiūrėti savo blaiviomis akimis į pasaulį?

NAMŲ DARBININKŲ KONFERENCIJA

Washingtonė įvyko pirmoji namų darbininkų konferencija, sukviesta sudaryti profesinei namų darbininkų sąjungai, kuri rūpintųsi savo narių materialinės ir socialinės padėties pagerinimu.

Dalyvavo apie 500 asmenų, daugiausia moterų negėrių, portorikiečių, bet buvo nemaža ir baltųjų. Konferencija reikalavo mažesnio atlyginimo įstatymus taikyti ir namų darbininkams, o taip pat ir draudimą nedarbo atveju didesnio atlyginimo už darbą šventomis dienomis ir kt. Nepamirštas ir nemandagus šeiminių elgesys su namų darbininkais.

Vėl kilo Katyno žudynių klausimas

Kaip sovietai besistengty užlyginti savo nužudytų pokų kapus, o jų balsas ir po dešimtmečių vis dar kyla iš žemės, liudydamas rusiškąjo komunizmo žiaurumą ir atskleidždamas istorinę tiesą.

Kaip daugelis dar atsimename, 1939 m. nacinei Vokietijai gniuždant Lenkiją ir tuo pat metu, pagal susitarimą su Hitleriu, Stalinui okupuojant rytines Lenkijos sritis, į sovietų rankas pateko apie 10,000 lenkų karininkų. Šie kariškiai, matyt, tikėjosi, kad Sovietijoje jų likimas vis dėlto bus geresnis, negu vokiečių nelaisvė. Deja, jie visi dingę be žinių. Tik 1943 m. vokiečiai atrado Lenkijoje masinius kapus ir iš ten išlikusių dokumentų bei aprangos atpažino, kad tame griovyje suversta apie 10,000 lenkų karininkų. Dar karui nesibaigus, buvo sudaryta neutralių valstybių atstovų komisija šioms Katyno miške įvykdytoms žudynėms ištirti. Nors sovietai ir labai stengėsi visą nusikaltimą suvesti vokiečiams, bet tyrinėtojai pripažino, kad tai rusų komunistų darbas, įvykdytas tuo metu, kai dar Katynas buvo okupuotas sovietų.

Tas baisus nusikaltimas buvo aiškinamas kone tris dešimtmečius. Jį tyrė ir JAV kongreso specialioji komisija, kuri taip pat pripažino, kad tai sovietų darbas. Bet iki šiol dar vis nebuvo rasta to kio liudininko, kuris tas žudynes būtų matęs, jose dalyvavęs ar su dalyvavusiu kalbėjęs.

Ir štai šiomis dienomis dabar Izraelio gyvenantis buvęs Lenkijos pilietis Abraham Vidra, 64 m. amžiaus, Maariv laikraščiui specialiai pareiškė, kad jis pažinęs du sovietų kariškius, kurie tų lenkų išžudyme dalyvavę.

Abraham Vidra, tada ejęs sovietų kariuomenėje ar saugume atitinkamas pareigas, šitaip pasakoja:

1939 m. Raudonoji armija, okupavusi Rytų Lenkiją, paėmė į nelaisvę tūkstančius lenkų karių. Jie buvo išskirstyti po kelis lagerius, kurių vienas buvo Starobelske, rytinėje Ukrainoje. 1940 m. pabaigoje 10,000 lenkų karininkų iš ten buvo išvežta, ir niekas jų daugiau nematė.

Šiame lagery Vidra susidraugavo su sovietų majoru, taip pat žydu, Josua Sorokinu, kursėjo lagerio intendanto pareigas. Kai Sorokinas, palydėjęs tų lenkų trečiąją grupę, grįžo, juodu su Vidra nuvyko į artimą kaimą pargabenti lageriui maisto. Sorokinas buvęs labai susijaudinęs. Jis Vidrai žydiškai pasakė: "Ką aš savo akimis mačiau, tai pasaulis netikėtų!" Ir jam nupasakojęs, kaip prie Smolensko griotyje visi lenkų karininkai buvę sušaudyti. Sorokinas Vidrą prisaiškė, kad bent 30 metų apie tai niekam nepasakotų, nes tokius dalykus žinančius taip pat gresia mirtis. Ir Vidra to žodžio laikėsi, bijodamas Sorokiną ir tada save pražudyti. 1941 m. vasario mėnesį

Vidra buvo nukeltas į Talicos lagerį prie Uralo, kur jo pareiga buvo "tyrinėti" naujus kalinius. Du iš naujai atgabentų buvo rusiškoms pavardėm leiti. Aleksandras Suslov ir Simion Tichonov. Jie sakėsi, nežina kodėl esą suimti ir čia atgagenti. Vidrai buvo įsakyta laikyti juos izoliuotus nuo kitų kalinių. Paašikėjo, kad tie du "rusai" irgi yra žydai. Ir vieną dieną Suslovas asarodamas Vidrai papasakojo, kad jis ir Tichonovas Katynė šaudė lenkų kariškius. Tai buvęs baisiausias vaizdas. Sorokinas taip pat prašė Vidrą apie tai niekam nepasakoti.

Bet Vidra nenorėjo mirti su tokia paslaptimi, o be to, jau ir daug laiko praėjo, tad jis viską išlaidė minėtam laikraščiui.

Apie 200 britų parlamentarių pasirašė peticiją, reikalaujanti Katyno žudynės iš naujo ištirti.

Katyno byla visą laiką rūpinosi emigrantai lenkai. Dabar, suirus Izraelio ir Sovietų Sąjungos santykiams ir dar sovietams spaudžiant žydus, matyt, tą nemalonų klausimą pradėjo kelti ir žydai.

VAL. DEPARTAMENTAS IR SIMAS KUDIRKA

Elta jau rašė, kad Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas birželio 8 d. buvo pasiuntęs laisvą Valstybės sekretoriaus, užklauskamas, kodėl gegužės 27 d. informaciniame pranešime apie nuteistus Leningrado žydus, nebuvo nieko pasakyta apie Simo Kudirkos nuteisimą Vilniuje.

Liepos 6 d. John D. Scanlon, Sovietų Sąjungos politinių reikalų sk. vedėjas valst. departamente, atsuntė Vlikui tokio turinio raštą - atsakymą:

"Valstybės sekretorius W. Rogers pavedė man atsakyti į Jūsų 1971 m. birželio 8 dienos laisvą, liečiantį Simo Kudirkos tragiką įvykį. Aš spėjau, kad Tamsta busi susipažinęs su gausiais Valstybės departamento atstovų pareiškimais p. Kudirkos reikalui, bet pridėtu čia nu-

rašą brošiūros, kurioje yra pasekretoriaus pavaduotojo P. Macomberio pareiškimas Kongreso užsienio reikalų komisijos pakomisei.

Valstybės sekretorius yra visiškai tos nuomonės, kaip ir Tamsta, kad nusikaltimas, kurio p. Kudirka buvo tariamai apkaltintas — mėginimas apleisti savo kraštą — daugumos valstybių nelaiškomas nusikaltimas. Atvirkščiai, Visuotinė Žmogaus Teisių deklaracija, kurią pasirašė ir JAV, ir SSSR, taria, kad apleisti bet kurį kraštą ir sugrįžti į savo paties kraštą yra negėdijama žmogaus teisė. Tas faktas, kad Valst. departamento spaudos atstovas specialiai tos teisės nepaminėjo gegužės 27 pareiškime, jokių būdu nereiškia, kad mes tą teisę mažiau vertiname Kudirkos byloje negu kitose.

Tikiuosi, kad ši informacija bus pakankamas įrodymas mūsų nusistatymo, kad negalima leisti, kad šios rūšies incidentai kada pasikartotų.

(E)

IR VĖL "PATAISYTA" ISTORIJA

Sovietijoje tie patys faktai vieną dieną aiškinami vienu, kitą dieną kitaip, o reikalui esant, jie gali būti iš istorijos ir visai ištrinami, kaip niekad nebuvę. Taigi Sovietų Sąjungos istorija yra tarsi armonika, kurią, kiek kada nori, tiek ištempi ar suglaudi, ir kaip nori, taip ji tau "grajina".

Antai, sovietų diplomatas Maiksis, kuris, Antrajam pasauliniam karui prasidėjus, buvo sovietų ambasadorius Londone, prieš 6 metus išleido savo atsiminimus, kuriuose labai kritikavo Staliną. Jis rašė, kad sovietų kariuomenė tada nebuvusi paruošta, kad Stalinas neklusėjęs jo įspėjimų, "jog vokiečiai pulsią Sovietų Sąjungą ir kt.

Dabar išleista tų atsiminimų antroji laida. Joje tų kaltinimų jau nebėra. Matyt, partijos vadovybė nutarė skelbti, kad Sovietų Sąjunga visada turėjo tik išmintingus vadovus.

Mes nenustebtume, jeigu trečiojo tokios knygos laidoje Stalinas vėl būtų pradėtas vadinti "genialiu vadovu", "saule", "tautos tėvu".

MINTIS

POLITIKOS IR KULTŪROS ŽURNALAS

Jo pirmas numeris ką tik išėjo. Jis gaunamas ir Keleivio įstaigoje. Kaina \$2.00.

Šiame numery yra šie įdomūs straipsniai:

Kam reikalinga Mintis (vedamasis).. J. Vilkaitis: Praeityje besidairant; J. Valaitis: Lietuvos politinių partijų išeivijoje dabartis ir ateitis; J. Va.: Socialistų Internacionalas ir Lietuva; J. Vilčinskas: Socializmas Lietuvoje; J. Vlks.: Kipsa Bielinį prisiminus; Jonas Pakalka: Steigiamojo Seimo Lietuvos Socialdemokratų (LSPD) frakcija; Lietuvos pavergimas; Rusų demokratinių sąjūdį ir jo programa; Pasaulio pasidairius (Socialistinio sąjūdžio apžvalga); Ed. Cinzas: Mergaitė su apelsinu; K. Barėnas: Saprai; V. Žilinskaitė: Juokai.

Žurnalą leidžia Lietuvos Socialdemokratų Partijos Užs. Delegatūra.

Redakcijos ir administracijos adresas: Mintis, Lithuanian House, 1 Ladbroke Gardens, London, W 11, Gr. Britain.

Minties atstovai JAV-se: J. Valaitis, 1521 So. 50 Ave. Cicero, Ill. 60650.

Keleivis, 636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127.

KAS SKAITO RAŠO,
TAS DUONOS NEPRASO.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPEIKIA.Prof. Ig. Končius 85 metų
gyvenimo kelionėje

—Profesorius Ignas Končius! — šiandien pasako užklydusiam Matulaičio namų Putname lankytojiui, atkreipdami jo dėmesį į metų naštos paliestą žmogų, jau kiek sunkesnė pastangom bevaikščiojanti po visokių jį ištikusių nesėkmių. Ir sakytume — negali būti! Tai tas pats judrusis abiejų prieška-

rinių ir pokarinių laikų žemaitis. Tas, prie kurio su rūpesčiu veide nedrąsiai artinosi universitete studentai gauti knygutėje išklauso fizikos kurso užskaitų parašo ar laikyti egzaminų. Tas, visur esantis Petrapilio studentų lietuviškoje veikloje, žemaitijoje vaidinimų organizatorius, žemės ūkio ir miškų mokyklos Dotnuvojo mokytojas, vėliau universiteto profesorius, gamtos matematikos fakulteto leidinio Darbų redaktorius, etnografas, muziejininkas, Gamtos žurnalo redakcinės komisijos narys. Skauto organizacijos žadintojas, jaunimo draugas, Antrojo pasaulinio karo metu Savitarpinės pagalbos pirmininkas, dar vėliau Bostone Tafts universiteto atominių tyrimų laboratorijos darbuotojas, daugelio veikalų ir mokslinių straipsnių autorius...

Atleiskite, tai dar ne viskas. Mes praleidome nepaminėję dar vieną svarbų šio garbingojo profesoriaus, šio kieto žemaitio ir lietuvių ilgo ir našaus gyvenimo momentą, kurio tikrai negalima užmiršti.

1941 m. jis buvo Lietuvoje rusų bolševikų areštuotas, kalintas ir, karui prasidėjus, su ilga politinių kalinių kolona varytas į Rusijos gilumą. Ir prie Červenės enka-vedistų masinės žudynės šaudytas... Išlikęs gyvas tik po lavonais...

Taip jam okupantas atlygino už lietuvišką kultūrinę veiklą, už mokslinį darbą, už mokslo veikalus.

Matulaičio senelių namuose profesorius Ignas Končius... Tiesa, čia gerai globojamas, prižiūrimas, artimųjų aplankomas, visų gerbiamas. Bet už pečių — jau 85 metų ilgas kelias. Į jį atsigrįžus, jau nebe- matyti nei drauge kadaise keliausio prof. Stepono Kolupailos, nei Viktoro, Vaclovo ir Mykolo Biržiškų, nei visos eilės kitų buvusių artimų kolegų ar visuomeninės veiklos bendradarbių.

Laiko ir erdvės toliuose nebeįžiūrima ir jo taip karštai mylėta ir lygiai karštai vis dar mylima spalvingoji žemaitija, nei jos Purvačių kaimas su ana reikšminga 1886 metų liepos 31 dienos gimimo data, tėvų įrežta apvalių rąstų svirno sienojuje.

Visa tai taip nepaprastai toli 85 metų eisenoje, bet ir taip nepaprastai arti širdyje...

Bet mes džiaugiamės, kad šis malonusis anų gerų laikų žemaitis profesorius Ignas Končius dar mūsų tarpe, nes jis — tarsi gyvosios ir laisvosios Lietuvos dalis, kurios regėjimas ir jos balso girdėjimas svaiginančiai guodžia mūsų sielą, mus stiprina ir žadina viltį, kad dar ne viskas išnyko vakarykščioje dienoje ir nepermatomų toli rūke.

LB SPAUDOS IR RADIO DIENA

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba rugsėjo 18-19 dienomis Tabor Farmoje, Sodas, Mich., rengia Ketvirtąją L. Bendruomenės spaudos - radijo dieną.

Susitikimo tikslas, kaip ir ankstesnių dienų, — pabendrauti ir visiems mums rūpimais reikalais pasikalbėti.

Bendroji ketvirtosios dienos pokalbio tema: "Išvairių lietuvių kultūrinis, visuomeninis ir politinis pasireiškimas". Ypatingas dėmesys bus kreipiamas į šio pasireiškimo suderinimą JAV-bėse.

Be šio bendro pokalbio, numatyti ir atskiri pokalbiai radijo ir spaudos darbuotojams. Jie vyks lygiagrečiai. Juose norima sudaryti progos specialistams iškalbėti jiems rūpimais klausimais.

Radijo ir spaudos darbuotojai prašomi ne vėliau kaip iki rugpjūčio 20 d. pranešti, ar tokių atskirų pokalbių pageidauja, ar žada juose dalyvauti ir kokie klausimai turėtų būti jų darbotvarkėje keliami. Prašoma pasiūlymų ir pagrindinės temos reikalui.

Susitikimo pradžia rugsėjo 18 d. 1 val. popiet, pabaiga — rugsėjo 19 d. pavakare.

Apie dalyvavimą prašoma pranešti iki rugsėjo 1 d. — duomenys reikalingi nakvynių ir maitinimo reikalams tvarkyti.

Visais reikalais prašoma rašyti PLB centro valdybos vykd. vicepirmininkui šiuo adresu:

Dr. Antanas Butkus, 2370 Canterbury Rd., Cleveland, Ohio, 44118, tel. 216-932-9944.

LYNN, MASS.

GE atleidžia darbininkus

Valdžiai ir privatinėms lėktuvų bendrovėms sumažinus sprausminių lėktuvų motorų užsakymus, General Electric bendrovė, kuri tuos motorus gamina, sumažina ir darbininkų skaičių. Vien Lynne ir Everette atleidžiama 3,000 darbininkų.

Lynne ir taip jau bedarbių buvo daug, o dabar tas skaičius dar žymiai padidės.

J. Mikėnas: Pergalė

KANADOS NAUJIENOS

"GINTARAS" Į VAKARUS

Montrealio jaunimo ansamblis "Gintaras", su dideliu pasisekimu gastroliaus Washington, Philadelphijoje, Rochestery, Hartforde ir Bostone, nekalbant apie gastroles Kanados rytuose, iš federalinės valdžios gavo 5,000 pašalpos kelionei į Kanados vakarus Britų Kolumbijos šimtmečio proga dalyvauti šen programoj — "West Coast Project."

Ten nuvykęs, "Gintaras" nori savo meną parodyti ir Kanados vakaruose gyvenantiems lietuviams.

Valdžios pašalpa tėra tik trečdalis reikalingos kelionei sumos. Antrą trečdalį yra pasiryžę sudėti patys gintariečiai. Trečią trečdalį reikės surinkti kitu būdu.

Ansambliui globoti yra sudarytas komitetas, kuriam pirmininkauja J. Siaučius, LB Montrealio apylinkės išdininkas, nariai — A. Jaugelis, D. Kerbelytė, A. Lapinas, I. Lukoševičienė ir P. Rudinskas.

Komitetas kreipsis į lietuvių visuomenę, prašydamas nuosirdžios paramos.

Ruošiamės 17-jai lietuvių dienai

Septynioliktoji Kanados Lietuvių diena šiemet bus Padėkos dienos savaitgalyje — spalio 9 ir 10 dienomis St. Catharines, Ont. Ją rengti apsiėmė Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba. Tai didelis darbas, bet nebus sunku jį įveikti, jei visi ateis į talką.

Sitai kolonijai Lietuvių diena nėra naujiena. Jau dvi tokias šventes ji suruošė.

Anuomet sunkumų buvo dėl salės — reikėjo naudotis

ne tokia sale, kokios reikėjo, bet tokia, kokią buvo galima gauti. Dabar jau čia pristatyta naujų didelių namų, yra kelios puikios didelės salės. Vienoje iš jų šiemet ir bus susipažinimo vakaras. Ji yra prie pat QEW. Didesnio patogumo nebereikia.

Sudaryta informacinė komisija iš A. Šukio, J. Šarapnicko ir S. Šetiko. Ji rūpinasi šventę reklamuoti lietuvių ir kitų tarpe.

Lietuvių tautodailės parodos

KLB kultūros komisijos pirmininkės dr. Marijos Ramnienės pranešimu. Valsybinio Kanados muziejaus vadovybė nutarė rengti ne vieną, bet dvi lietuvių tautodailės parodas.

Viena jų bus atidaryta 1972 m. sausio mėnesį Toronte, o iš ten keliaus į kitus didesnius Kanados miestus.

Antroji bus surengta Valsybinio Kanados muziejaus folklorinio skyriaus patalpoje skrybių atidarymo proga. Ji nebus jungiama su kitų tautybių paroda.

NEW YORK, N.Y.

Jonas Pakalka su žmona, dukterimi ir dukraite, praleidę atostogas Kennebunkpore, Me., jau sugrįžo namo.

BUV. GUBERNATORIUS KALĖJIME

Federalinis teismas buvusio W. Virginijos gubernatoriaus Williamą Baroną nuteisė kalėti 12 metų ir sumokėti \$50,000 už kyšio davimą prisiekusiųjų posėdininkų (juries) pirmininkui. Nubaustas 12 metų kalėti ir kyšį paėmęs pirmininkas.

Už nosies ne tik jaučias vedžioja.

Kauno pilies griuvėsiai

PRANEŠĖJAS

Tai Lietuvių žurnalistų sąjungos centro valdybos biuletenis, kurio 6 nr. neseniai pasirodė. Jame yra valdybos pirm. V. Alanto pranešimas apie jo vadovautos valdybos veiklą. Iš jo sužinome, kad valdyba dėjo labai daug pastangų sąjungos veiklai pagyvinai ir tai jai iš dalies pasisekė: pavyko įsteigti naujų skyrių, įtraukti naujų narių (pradžioje turėta 80, o dabar yra 252), išleista Pranešėjo 6 numeriai, perredaguoti sąjungos įstatai, sumanytas ir jau gerokai pastumėtas sąjungos istorijos paruošimo reikalas, padaryta savišalpos fondo užuamazga, paskelbta nario uždarbio anketa, sušaukta žurnalistų konferencija Tabor Farmoj, paruoštos nario kortelės keliomis kalbomis ir kt.

Be tos apžvalgos, S. Pranckūnas rašo išpučius iš Tabor Farmos, A. Nakas apie konkursą laimėjusį šūkį "Ir vienas lietuvis yra Lietuva", V. Selenis nagrinėja anketos duomenis, rašoma apie žurnalistų trečiąją konferenciją ir yra daugiau įvairios žurnalistus liečiančios medžiagos, dail. J. Paukštienės karikatūriniai piešiniai, nemaža nuotraukų ir t.t. Palyginus šį numerį su pirmuoju, matome didžiausią skirtumą.

Pranešėją redagavo Vyt. Alantas, administravo V. Selenis. (31532 Groesbeck (M97) Hwy, Fraser, Mich. 48026). Kaina \$1.00.

Paragink savo pažįstamus išsirašyti Keleivį. Jo kaina metams \$7.00.

CHICAGO, ILL.

Mirė kan. F. Kapočius

Kan. Feliksą Kapočių liepos 20 d. važiuojant automobiliu ištiko kraujo išsilijimas smegenyse, ir liepos 21 dieną jis mirė. Palaidotas liepos 24 d.

Velionis yra gimęs 1895 m. Zemaikiečio valsč., Ukmergės apskr., ilgai buvo Kauno Prisikėlimo bažnyčios klebonas, statė, bet dėl okupacijų nepabaigė, naują bažnyčią, po karo buvo Vokietijoje lietuvių sielovados tvarkytojas.

Nepriklausomoje Lietuvoje jis daug veikė katalikiškose organizacijose, ypač jaunimo, kurį laiką buvo Pavarasio jaunimo organizacijos pirmininkas, jos laikraščio redaktorius.

HARTFORD, CONN.

Staiga mirė P. Baltrakonis

Birželio 30 d. mirė Lietuvos kariuomenės savanoris, SLA 124 kuopos išdininkas, Lietuvių piliečių klubo narys Petras Baltrakonis.

Velionis, eidamas į susirinkimą, suklupo ant šaligatvio ir taip smarkiai susitrenkė galvą, kad nuvežtas į ligoninę po poros savaičių mirė. Jis paliko liūdinčią žmoną ir Kanadoje brolio sūnų su šeima.

Vykdamas jo seniai žinomą norą, jis buvo nuvežtas į Toronto ir palaidotas šalia savo brolio.

Velionis buvo pareiginas žmogus, apsiimtus darbais stropiai atlikdavo, todėl ypač SLA kuopa ir klubas pasijus netekę vertingo nario.

Jis buvo ūkininkas, kilęs nuo Keturvalakių.

Luckienė

LABAI ĮDOMUS ATSIMINIMAI

Atsiminimus visuomet įdomu skaityti, todėl siūlome įsigyti šias mūsų žinomų žmonių gyvai parašytas atsiminimų knygas:

MES VALDYSIM PA-SAULĮ, parašė L. Dovydnas, I tomas 268 psl., II tomas 248 psl. Kiekvieno tomo kaina \$4.00.

GRĮŽIMAS Į LAISVĘ, Stefanijos Rūkienės atsiminimų II-sis tomas, kaina kietais viršeliais \$6.00.

STEPUI PAKNIUI

mirus, jo žmonai Tėklei, motinai Ievai, broliam Juozui ir Jonni, jų šeimom bei giminėm jų skaudaus liūdesio valandose reiškiamę nuosirdžiausią užuojautą ir kartu liūdimė.

J. Kiznis, A. Mačionis, A. Veščiūnas

AR TURITE NAUJAUSIĄJĄ

POEZIJOS IR PROZOS keturių autorių plokštelę?

Tai Pulgio Andriūšo, Bernardo Brazdžionio, Antano Gustaičio ir Stasio Santvaro įkalbėta kūryba. Šių plokštelių dar galima gauti Keleivyje. Kaina \$5.

Plokštelę neseniai išleido "Lietuvių Dienos".

LIETUVOS VYČIO PĖD-SAKAIS. Juozo Strolisio įdomūs 1940-1945 m. atsiminimai, 176 psl. kaina \$2.00.

PASKUTINIS POSEDIS. Juozo Audėno atsiminimai, 227 psl., kaina \$4.00

KONTRŽVAIGYBA LIETUVOJE, Jono Budrio atsiminimai, 224 psl., kaina \$2.50.

Viktoras Biržiška, DĖL MŪSŲ SOSTINES, atsiminimai (1920-1922 m.), 312 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais—\$3.75.

PER GIEDEĄ IR AUD-RĄ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1909-1918) IV tomas, 272 psl., kaina kietais viršeliais \$3.75.

ATSIMINIMAI IR MINTYS. Kazio Griniaus, I tomas, 300 psl., kaina \$2.

ATSIMINIMAI IR MINTYS, dr. Kazio Griniaus, II tomas, 336 psl. kaina \$5.

SIAUBINGOS DIENOS, 1944-1950 metų atsiminimai, parašė Juozas Kapočinskas, 273 psl. kaina \$3.

DIENOJANT, Kipro Bielnio, 464 psl., kaina.....\$2.00

PENKTIEJI METAI, Kipro Bielnio, 592 puslapiai, kaina \$2.00

LIETUVA BUDO, Stepono Kairio atsiminimai, 416 psl., kaina\$2.00

TAU, LIETUVA, Stepono Kairio, 480 psl., kaina \$2.00

GYVENIMO VINGIAIS, dr. P. Kalvaitės-Karvelienės, 360 psl., kaina ..\$3.50.

SIAURUOJU TAKELIU, K. B. Kriaučiūno. 178 psl., kaina \$2

ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIUDZIŲ, Petronėlės Liudžiuvienės, 88 psl., kaina \$1.

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ ATSTATANT, Rapolo Skipičio, 440 puslapių, kaina \$5.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, R. Skipičio atsiminimų II tomas, 476 psl., kaina \$7.00.

NEPRIKLAUSOMYBĖS SAULEJ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1918-1940) V tomas, 295 psl., kietais viršeliais kaina \$3.75.

To paties autoriaus tomas VI kietais viršeliais \$3.75, minkštais \$2.50.

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA. Parašė J. Augustaitis, 154 psl., kaina \$1.50.

KĄ LAUMES LĖMĖ (apie Salomėją Nėrį), Petronėlės Orintaitės, 234 psl.

VYSKUPO P. BUCIO ATSIMINIMAI, I tomas, 320 psl., kaina \$3.50, II tomas 282 psl., kaina \$3.50.

DANGUS DERESYSE, — 1918-1919 m. išgyvenimai, parašė Juozas Švaistas, 325 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

Iš pavergtos Lietuvos

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

VISI GERIA — IR AŠ GERIU

Girtuokliavimas okupuotoje Lietuvoje tiek paplitęs, kad šiam klausimui laikraščiai skiria kartais kelis straipsnius viename numeryje. Komjaunimo organizacija girtuokliavimui, nusikaltumui (abu giminę) praėjusių metų rudenį Vilniuje buvo sukvietusi net plenumą.

Čia keli būdingesni Komj. Tiesoj (236 nr.) paskelbti girtuokliavimo brožai Lietuvoje.

Veiksmas vyksta "Už taiką" kolchoze, Vilniaus rajone. Brigadininkas P. Borunovas, pasigėręs sumušę paauglį, smogę lazda jo tėvui, jį namuose iškūle visus langus. Nors Borunovas — kriminalinis nusikaltėlis ir jau buvęs teisistas, bet... jis visvien buvo paskirtas kolchozo brigadininku. Teismas jį griežtai nubaudė, bet... kolchozo susirinkimas 27 įgaliotinių vardu kreipėsi į vad. Aukščiausiąjį teismą, norėdamas apginti nusikaltėlį.

Kitas vaizdas — Kalvelių vid. mokykloje, taip pat Vilniaus rajone. 10-sios klasės mokinių Barkovičius (aišku, taip pat ne lietuvis) apsigėrę, dvejus metus girtuokliavo, buvo patrauktas baudžiamajon atsakomybėn. Nei mokytojai, nei mokiniai nereagavo, tik iškišus organizacijoms, jį pašalino iš komjaunimo.

Trečias vaizdas: Bukiškių kaimo technikos mokykloje vagystės moksleivių tarpe virto dažnu reikiu. 1970 metais trečdalis šios mokyklos auklėtinių pateko į vadinamąją blaivyklą — taigi jie girtuokliavo.

Ir vėl: nors Vilniuje ir Kaune alkoholiniai gėrimai pardavinėjami nuo 11 valandos, tačiau kam teko būti Vilniuje ar Kaune 8-9 val. ryto, kiekvieną kartą galima matyti žmones su darbo rūbais... visiškai girtutėlius. Taigi, darbininkai pasigeria dar prieš darban eidami. Krautuvės nesilaiko įstatymų, nes sugeba degtinę pardavinėti ir prieš 11 val.

Kaip pažaboti girtavimo blogybę? Dėl to spauda skelbia įvairių pasiūlymų: pvz., išduoti "vilko pasą", daryti įrašus puse ar darbo knygutėje, leisti įstatymus, kuriais darbininkai būtų diskvalifikuoti už girtuokliavimą darbo metu ir t.t. Be to, yra įstatymų, bet jų nesilaikoma ir dažnu atveju kaltininkai nepatraukiami atsakomybėn.

Tarybinio Mokytojo (nr. 34) laikraštis, nurodęs, kad "paskutiniu metu turi tendencijos plisti alkoholio vartojimas", pažymi, kad girtavimo pasekmės ypač jaučia mokykla, nes, pasak str. autorės mokytojos Genovaitės Andrašiūnienės, beveik visi vadinamieji "sunkūs vaikai" yra girtaujančių seimų. Be to, vis dažniau atsi-

randa vaikų, nesugebančių mokytis dėl savo ribotų protinių gabumų, valios stokos, nemokėjimo susikaupti. Ir šios blogybės, teigia mokytoja, dažniausiai esti alkoholio padariniai.

Nurodomas pavyzdys berniuko, kurio tėvai buvo normalūs žmonės, bet... varė naminę ir patys, matyt, nemažai gėrė. Berniukas pradėjo protauti, bet neturėjo jokios valios, neįstengė sutelkti dėmesio. Kitas tos šeimos sūnus negalėjo mokytis, buvo išvežtas į protiškaizilikuosiu mokyklą, o trečias sūnus buvo protiškaizisai visai nenormalus.

Keista, bet, pasak autorės, Lietuvoje beveik visi mano, kad be alkoholio išsiversti negalima. Ji klausia: ar galima rasti kitokių būdų, argi visi savo sunkumus, nusivylimus turi skandinti alkoholyje?

Mokykla draudžia mokiniams vartoti alkoholį. Tačiau tikrovė kitokia. Apklausus 76 aštuntokus, paaiškėjo, kad iš jų alkoholio gėrimų yra ragavę 47, neragavę 29. Dauguma gėrė per šventes, ypač per Naujuosius Metus. Iš 76 deivintų klasių mokinių — 71 ragavęs alkoholinių gėrimų, 30 — degtinės. Desimtosios klasės iš 67 alkoholinių gėrimų ragavę 63, vienuolik-tosios klasės ragavę visi 49... Gėrimo motyvai visur panašūs: visi geria — ir aš geriu.

Alkoholio nuvairinikavimas, teigiama, — nelengvas darbas. Daug priklauso nuo tėvų. Mokyklose būtina propaganda prieš alkoholį. Siūloma prisiminti mūsų liaudies gražiuosius papročius, vakarones ir kt., skiepyti naujas linksminimosi ir poilsio tradicijas, nes... padėtis šių dienų Lietuvoje iš tikrųjų esanti neįauki.

1969 m. vasario 26 d. buvo paskelbtas įsakas, kuriuo už alkoholinių gėrimų pardavinimą nepilnamečiam "turi būti taikomos drausminės baudos, arba baudžiama pinigine bausme iki 50 rublių". Kaip skelbia Komj. Tiesa, svaigalus pardavinėjantis krautuvės jais vis aprūpina nepilnamečius ir paauglius. Pernai lapkričio mėn. Vilniuje patikrinus 13 parduotuvių, paaiškėjo, kad šešiose paaugliai galėjo nusipirkti vyno ir degtinės.

Pasirodo, kad prekybos vadovai dar nėra išsiaiškinę, jog Lietuvoje veikiančiais įstatymais leidžiama pardavinėti svaigalus tik tai tiems, kuriems sukako 18 metų. Be to, kaip teigiama, vynos nepilnamečiams pardavinėjamas be jokių apribojimų vaisių bei daržovių krautuvėse.

Būdingos ir tų pardavėjų, paaugliams pardavinėjusių Vilniuje degtinę, pavardės: Galina Kuznecova, Zinaida Andriejeva ir pan.

Apie alkoholizmo reiškinium okup. Lietuvoje skelbiami ir feljetonai ir tikrovė persunkti niūriais pranešimais.

Tokį feljetoną, kuris visiškai atitinka gyvenimo tikrovę šių dienų Vilniuje, paskelbė Komjaunimo Tiesa. Laikraštis aprašo traumatologinį punktą Vilniuje. Komunarų gatvėje, kur patenka sužeistieji piliečiai ir... dažnu atveju girtuokliai.

Tos ligoninės vyr. gydytojo V. Baltaičio duomenimis, per vieną dieną ligoninė primanti po keliasdešimt girtų, o per metus — tūkstančius. Vidutiniškai šiokiadieniais iš visų patenkančių į ligoninę kas dešimtas — girtas, poilsio dienomis — kas trečias, per šventes ir atlyginimo dieną — kas antras. Eš, tie girtuokliai — ligoninės ryškė, personalo bėda, valstybės išlaidos.

(ELTA)

Ten viskas eina, kaip sviestu patepus

Liepos 14-15 dienomis Vilnių buvo susirinkęs Lietuvos parlamentas — vadinamoji Aukščiausioji Taryba. Joje visi darbai ir nutarimai vyko, kaip sviestu patepus.

Pradėjo seniausias narys K. Liaudis, pirmininku išrinktas A. Barkauskas (ent. komiteto sekretorius), jam išrinkti 4 padėjėjai, ministrų pirmininkas J. Maniūšis pranešė, kad ministrų kabinetas atsistatydina, Antanas Sniečkus pasiūlė ir jam atovai pritarė pavesti J. Maniūši vėl sudaryti naują kabinetą, jis jį sudarė ir atstovai patvirtino. Taip pat A. Sniečkus pasiūlė "prezidentu" — Aukščiausios Tarybos prezidiumo pirminku — paliktas Motiejus Šumauskas ir jo padėjėjais patvirtinti J. Vildžiūnas, J. Kuzminskis ir S. Naujalis (sektoriūrus). Sudaryta 11 neolatinų komisijų, kiekvienoje apie 20 narių. Pav., užsienio reikalų komisijai pirmininkauja Tiesos vyr. redaktorius A. Laurinčiukas, plano ir biudžeto — Ekonomijos instituto direktorius K. Meškauskas, įstatymų sumanymų — Mokslų akademijos sekretorius V. Niunka ir t.t.

Buvo ir diskusijos... Viskam tereikėjo trijų posėdžių.

Taip tegalima tik tenai, kur viskas už to parlamento pečių jau nutarta ir sutarta ir belieka tik tuos nutarimus garsiai pakartoti, užgirti ir pridėti antspandą. Tam gi daug laiko nereikia. Tokia yra "aukštesnioji demokratija", kur joks atstovas neturi jokios galimybės pareikšti savo atskirą nuomonę ar nesutikti su daugumos nutarimais.

Mandatų komisijos pirmininkas P. Griškevičius pranešė, kad rinkimuose dalyvavo 2,058,522 rinkėjai, tai yra 99.92% visų rinkėjų, kad buvo išrinkti 300 atstovų, iš jų 97 moterys; 203 partijos nariai arba kandidatai ir 97 nepartiniai. (Jie visi buvo parinkti partijos centro komiteto ir duoti rinkėjams balsuoti. Kandidatų tebuvo tiek, kiek reikėjo išrinkti).

PIGI, BET VERTINGA DOVANA

Tai H. Tautvaišienės išgyvenimų vergų stovykloje Sibire aprašymas anglų kalba "The Cemetery of Nations in the Siberian Tundra", 112 psl., kaina \$1.75.

BRONYS SAVUKYNAS

Apie mūsų vardus

Čia iš "Kultūros Barų" paspausdinamas Lietuvos kalbininko Bronio Savukyno straipsnis turėtų ne tik filologiniu atžvilgiu sudominti kiekvieną vardo ir pavardės savininką. Jis dar mums primena liūdną faktą, kad tuo metu, kai okupuotoje Lietuvoje rūpinamasi lietuviškų vardų gilesniu pažinimu ir jų išsaugojimu, čia, išei-voje, patys lietuviai, niekieno neverčiami, savo vardus ir pavardes nutautina, išvirsdami visokiais Shmullais, Pickais, Hershelliais ir Pizzeronnais. Toks savo vardų ir pavardžių nuliutvinimas šiandien negali būti pateisinamas jokiais patogumo sumetimais, o terodo tik samimi pasitikėjimo stoka, menkavertiškumo jausmą ir vergišką taikymąsi prie minios. Jeigu toks pavardžių ir vardų keitimas dar gali būti atleistinas senajai mūsų išei-voje, kuri čia turėjo kurtis sunkiausiose sąly-gose ir svetimųjų ūjami, tai naujųjų ateivių vadinama-sis pavardžių "susiamerikoninimas" tėra tik vieša jų gėda, nes tai reiškia ir jų dvasinio nutautimo žymę... Kel. red.

Senovėje visos tautos vardą pasidarydavo kiekvienam įvardijimo atvejui. Kinai ir kaikurios kitos Azijos tautos ir dabar neturi pastovaus, tradicinio vardo: vardas pasidaromas, kai tik jį prireikia; ten nėra tradicijos duoti vaikui jau žinomą "vartotą" vardą. Tačiau vardų daryba (nei senovėje, nei dabar) nėra tokia absoliučiai laisva kūryba; ir dirbtiniai vardai tam tikru laipsniu yra dėsningi dariniai, nes vardų daryba visuomet yra sąlygo-jama ne tik kalbos morfologinės sistemos ir žodžių dary-bos dėsningumų, bet ir įvardijimo logikos, diktuojamos socialinių ir moralinių (arba religinių) normų, visuome-nės mąstysenos.

Jau ir senovės indoeuropiečių vardinai buvo iš dalies tradiciniai ir iš dalies dirbtiniai: vardų vis dar buvo daromasi naujų, bet buvo susiformavę ir tradiciniai, iš kar-tos į kartą perimamas jų sluoksnis. Tautinius vardynus apribojo ir stabilizavo krikščionybė, kurioje ilgai neiš-galėjo šventųjų kultas; buvo sukurta krikščioniškoji ono-mantija — paprotys šventojo vardu linkėti vardijamam asmeniui būti panašiam ir savo patroną. Palyginti per trumpą laiką šventųjų vardai išstūmė iš vartosenos senuo-sius tautinius vardus, nes bažnyčia, reikalaujama krikš-tyti naujagimius, diktavo liaudžiai ir vardus. Nusistėjo griežtai ribotas vardynas. Iš senųjų tautinių Europos tau-tose teišliko vartojami tie vardai, su kuriais atsirado šven-tųjų ar palaikintųjų. Be to, krikščionybė, kilusi Mažojoje Azijoje iš judaizmo, išplatino Europoje ir biblinius — semitų (hebrajų ir aramėjų) vardus, kurie su keletu grai-kiškų vardų ir sudarė pirmąjį, dar negausų krikščioniško-jo vardo sluoksnį. Vėliau krikščionybė išplitus po visą Europą, krikščioniškasis vardynas pasidarė internaciona-linis ir drauge eklektiškas. Į jį įsiliejo romėnų (vėliau visų romanų), germanų, keltų, slavų ir kitų tautų vardai.

Lietuvoje su krikščionybę įsigalėję krikščioniški var-dai jau XV-XVI a. visai išstūmė iš vartosenos senuosius lietuviškus vardus. Keletą šimtmečių Lietuvoje tebuvo vartojami vien krikščioniški vardai. Tikta XIX a. paba-i-gos nacionalinis sąjūdis ėmė propaguoti senuosius lietu-viškus vardus; nuo tada imta darytis ir visai naujų vardų. Dabartiniam mūsų vardyne pagal kilmę ir tradicijos senumą galima skirti keletą sluoksnių. Jų apžvalgą pradė-sime nuo senųjų lietuviškų vardų, nes tai seniausias mūsų vardo sluoksnis.

Senieji lietuviški vardai, dabar vėl gana populiarūs (pav. Telsių raj. 1966 m. jais pavadinta 31.3% naujagimių), iki krikščionybės įvedimo (1387-1413 m.) ir kurį laiką po to vartoti kaip asmenvardžiai (t. y. vieninteliai žmogaus vardai, nes pavardžių nebuvo). XIX a. prasidėjus nacionaliniam sąjūdžiui, jie buvo imti varto-ti jau kaip vardai. XIX a. antrojoje pusėje jų pasitaiko dar tik tautiška susipratusių inteligentų šeimose (pvz., kalbininkas ir tautosakininkas Jonas Juška savo sūnų pa-vadino Vytautu 1870 m.), nors bajorų sulenkinta šio var-do forma Witold vieno kito jau vadintasi ir XIX a. pirmo-joje pusėje. XIX a. pabaigoje ir XX a. pradžioje, kylant tautiniam susipratimui, vis daugiau imta vartoti ir lietu-viškų vardų. Pirmiausia paplito kunigaikščių vardai: Al-girdas, Gediminas, Kęstutis, Mindaugas, Vytautas, Birutė ir kt. Ilgainiui lietuviškų vardų, parinktų iš istorijos šalti-nių, paimtų iš pavardžių ir vietovardžių, kalendoriuose ima rodytis vis daugiau. Tokį senojo lietuvių vardo re-nesansą, matyt, lėmė ne tik tautinės reprezentacijos su-metimai, bet ir tai, kad lietuviški vardai skambesni ir tau-resni už daugelį tradicinių krikščioniškų.

Tiesa, kaikas dar vengia vardų, sutampančių su pa-vardėmis, tokių, kaip Mažvydas, Sirtautas, Visgirdas, Go-tautas, Liaugaudas... Vengti jų nevėrtėtų. Juk beveik viso-se indoeuropiečių kalbose dauguma pavardžių yra kilu-sios iš vardu, ir niekas nėra tikras, kad jo vardas nesutam-pa su kokia pavarde. Štai ir Lietuvoje yra pavardžių Au-gustinas, Aleksa, Jonis, Leonas, Vitas, bet dėl to juk neat-sisakoma tokių pat vardų. Vokiečiai turi pavardes Al-brecht, Hermann, Rich(h)ard(t), Walter, bet jos ne kiek netrukdo tokių pat vardų populiarumui

(Bus daugiau)

Knygos jaunimni

SAUNUS PENKETUKAS, premijuota, gražiai išleista apysaka, tinka mokykliniam jaunimui, parašė J. Švaistas, kaina \$3.

NARDŽIO PULKAS, apsa-kymėliai, parašė Balė Vaivorytė, 157 psl. kai-na \$2.00.

BALTASIS STUMBRAS, premijuota apysaka, pa-rašė Gintarė Ivaškienė, 133 psl., kaina \$3.60.

GINTARĖLĖ, J. Narūnės iliustruota pasaka, 24 psl. kaina \$1.1. Pa pati anglų kalba, ..\$1.

GINTARO TAKAIS, J. Na-rūnės eilėraščiai, daug ilius tracių, 64 psl., kaina \$1.80

ŽAIŽARAS, D. Čibo pasaka mažiesiems, teisybė dide-liems. Ados Sutkuvienės iliustracijos, 21 puslapis, kaina \$1.50.

MURKLYS, A. Giedriaus apysaka, 130 psl. kai-na \$1.80.

KREGŽDUTĖ, I dalis (va-dovėlis), parašė A. Rin-kūnas, 119 psl., kaina \$2.75.

Rimai ir Nerimai, Vaiž-ganto, 55 psl. kaina \$2.00.

Skaidrytė, Balės Vaivo-ryktės 5 scenos vaizdeliai, kaina \$2.

Diena prie ežero, Aloyzo Barono eilėščiai mūsų ma-žiesiems, Nijolės Vegedytės-Palubinskienės iliustracijos, 40 psl., kaina \$3.00.

TEVISKĖLĖ AS REGIU, Imrys, 40 psl., kaina \$1.-eilėraščiai, parašė Pranas

Gedimino sapnas ir Nerin-ga, eiliuotos pasakos ir le-gendos, parašė Jonas Valai-tis, kaina \$2.25.

Jonukas keliauja, pasaka, pagal Kanapnickienę parašė Jonas Valaitis, kaina \$1.50.

Laumė Daumė, eiliuota pasaka vaikams, gausiai i-liustruota, parašė Stasė Pe-tersonienė, 63 psl., kai-na \$4.00.

Imkit ir skaitykit!

LIETUVOS ISTORIJA VI-ji laida, parašė dr. Van-da Daugirdaitė-Sruogienė, 414 psl., daug paveikslų, ke-li žemėlapiai, tvirtai įrišta. Kaina \$6. Knyga ne tik geras vadovė-lis mokiniams, bet ją su ido-mumu skaitys ir suaugusieji

NEPRIKLAUSOMOS LIE-TUVOS PINIGAI, Jono K. Kario, 225 psl., kaina \$5. RASTAI — STRAIPSNIAI

ATSIMINIMAI, parašė Juo-zas Liūdžius, 246 pusla-piai, kaina \$3.00

Juozas Kralikauskas, TIT NAGO UGNIS, premijuotas romanas, 205 pusl., kaina \$2.50.

VYNUOGES IR KAKTU. SAI Julijos Švabaitės ei-lėraščių rinkinys, 96 psl., kaina \$2.00.

LIETUVIAIS ESAME MES GIMĘ, lietuvių dainynas, 100 dainų su gaidom dai-navimui ir pianinui, suda-rė Juozas Zilevičius, kai-na \$4.50.

ANGLŲ KALBOS GRA-MATIKA, 215 psl., kieti vir-seliai, kaina\$3.50

ZVILGSNIS Į PRAEITĮ, K. Žuko, 476 psl., kai-na \$5. POPULAR LITHUAN-AN RECIPES. parašė Juzė Daužvardienė, kaina \$2.50.

LIETUVIŲ BELETRIS-TIKOS ANTOLOGIJA, II omas, redagavo Bernardas Brazdžionis ir Benys Bab-auskas, 700 puslapių, kaina \$10. Knygoje yra 61 rašyto-jo kūrybos pavyzdžiai.

PATARIAMA ISIGYTI

šias K. Barėno knygas:

Tuboto gaidžio metai, premijuotas romanas, 438 psl., kaina minkštais virše-liais \$3.15, kietais \$3.75.

Atsitiktiniai susitikimai, 216 psl., kaina minkštais vir-seliais \$2.50.

Geri žodynai

Anglų - lietuvių kalbų žo-dynas, V. Baravyko, 590 psl. apie 30,000 žodžių kaina \$6.

Lietuvių-anglų kalbų žo-dynas, redagavo Karsavi-naitė ir Šlapoberskis, apie 27,000 žodžių, 511 psl., kai-na — \$5.00.

Lietuviškai angliškas žo-dynas, Vilniaus Peteraičio, II laida, daugiau kaip 30,000 žodžių, 586 psl., kaina \$7.00.

Testamentai

Išigykite teisininko P. Šulo parengtą leidinį "Kaip su-daromi testamentai". Tai la-bai naudinga informacijų knygelė norintiems sudary-ti testamentą. Ten yra ir tes-tamentų pavyzdžių. Jos kai-na — \$3.00.

Imkit ir skaitykit knygą

TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ RUSIJA

Joje smulkiai aprašyta bolševikinio teroro sistema, tos vergų stovyklos, kuriose kentėjo ir žuvo mūsų broliai, seserys, giminės ir draugai. Knygos kaina — 75 centai.

Išigykite

ką tik išėjusią Jurgio Glaudos knygą

Simas

Joje beletristine forma pa-vaizduota Simo Kudirkos tragedija Vigilant laive. Tos knygos kaina 3.00. Ją gali-te gauti ir Keleivio administ-racijosje.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

— Sei, Maik, ar jau valgei čap-sui?

— Ne, nevalgiau.

— Nu, tai pradėk ragauti.

— Man tas valgis labai patinka, tėve.

— Bet dabar turės patikti, Maik, ba čap-sui bus geriausia Amerikos patrova. Jis, ne stieks bus pirmo vietos ir ne itališki makaronai, ale kinietiškas čap-sui. Pradžią padarys pats prezidentas. Ar nežinai, kad jis ruošiasi važiuoti į Pekiną?

— Kas čia to nežinos, tėve! Apie tą kelionę spauda kelia tokių džiaugsmą, tiek ji rėkia, kad ir numirėliai galėtų girdėti. Bet jis ruošiasi Pekiną ne čap-sui valgyti, nes Kinijoje ir patys kiniečiai tokios mišrainės nevalgo.

— Iš tikrųjų?

— Taip, tėve, iš tikrųjų.

— Nu, tai kokių tikslų jis ruošiasi ten važiuoti?

— Jo tikslas yra politika, tėve.

— O koks skirtumas tarp politikos ir čap-sui?

— Nedaryk juokų, tėve.

— Nu, išsivaišyk man davadlyvą, kokia gali būti politika iš tokios kelionės?

— Ta politika yra labai sudėtinga ir paini, tėve, ir nelengva ją keliais žodžiais išaiškinti.

— Vistiek patrauk, gal aš suprasiu. Koman!

— Gerai, pamėginsiu. Bet pirmiausia, ar tėvas žinai, kad ateinančiais metais mūsų Amerikoje bus prezidento ir kongreso rinkimai?

— Šiur, Maik, žinau.

— Visi žino, tėve, kad valdžia nori tuos rinkimus laimėti.

— Ir aš tą žinau.

— Bet šiomis dienomis, tėve, spauda paskelbė slapstus Vietnamo karo dokumentus, kurie parodė, kad valdžia visą laiką apie tą karą melavo ir apgaudinėjo žmones. Šitos reikiacijos, tėve,

mūsų valdžiai buvo labai skaudus politinis smūgis, ir prezidento populiarumas smarkiai krito. Valdantieji partija labai susirūpino, kad nepralaimėtų būsimųjų rinkimų. Todėl ir buvo su galvota prezidento kelionė į Pekiną. Ir jis pats ją paskelbė per televiziją. Tai buvo tokia staigmena, tokia sensacija, kad kraštas pamiršo visą Vietnamo politiką. Prezidento populiarumas buvo tiek išpuštas, kad jeigu dabar būtų rinkimai, jis, be abejoj, švilpdama juos laimėtų. Štai, tėve, k reiškia jo kelionė į Pekiną. Tai ne čap-sui.

— O kada jis ten važiuos?

— Jis nevažiuos, tėve. Šiais laikais prezidentai ne važinėja. Jie skraido kaili vanagai.

— Nu, tai kada jis skris?

— Laikas dar nepaskelbtas, tėve. Žinoma tik tiek, kad tai bus ateinančių metų pradžioje, kada nors prie gegužės pirmą.

— Nu, tai mūsiškiai diplomatai gal skris į Vašingtoną palinkėti jam laimingos kelionės, ar ne?

— O gal jie sėdės namie, tėve, ir kramtys nagus iš apmaudo.

— Vot, ir pasakei!.. O koks čia gali būti apmaudas?

— Apmaudas toks, kad Amerikos prezidentas nesirūpina Lietuvos išvadavimu iš komunistų okupacijos, be vyksta į raudoniausią komunistinio lizdą draugystės su Mao Tse-tungu užmegzti. Ir tuo pačiu laiku Washingtonas gerina santykius su komunistine Sovietų Sąjunga. O jeigu tie trys milžinai savitaras ir paims pasaulį ir savo rankas, tai Pabaltijo tautų viltis išlaisvinti apsiniaukus neribotiems laikams.

— Ale gal mūsų prezidentas ruošiasi į raudonąją Kiniją tik prieš rinkimus, o po rinkimų gal ir vėl atsuks jai nugarą, a?

— Gali būti visaip, tėve, o mada tuo tarpu galim spekuliuoti. Spekuluoja ir įta-

kingi valstybių vadai. Ne tik Amerikoje, bet ir Europoje girdėti nuomonių, kad tokia trijų galingiausių pasaulio valstybių sąjunga galėtų būti vienintelė apsauga nuo pražūtingų karų. Dabartinis Indokininijos karas ir žydų su arabais rietenos aiškiai parodo, kad laisvos nepriklausomos tautos negali be karų sugyventi. Kad džiunglių keturkojai piauna vieni kitus, tai dar nieko nepadarysi, nes jie neturi proto. Bet žmonės juk protingi padarai ir, rodos, galėtų savo santykius taip sutvarkyti, kad kariauti ir žudyti nereikėtų. Juk vietos žemės paviršiuje pakanka visiems, ji galėtų būti ir derlingesnė, jeigu žmonės galėtų ramiai ją dirbti.

— Čia, Maik, galėtų būti nemaža teisybės, ba ir mūsų Lietuva negalėjo gražiai su Lenkija sugyventi, kai abidvi buvo nepriklausomos; visada buvo karo stovis, vieni prieš kitus stovėjo atkišę šautuvus. O dabar, žiūrėk, nereikia jokio karo stovio ir nereikia nieko bijoti. Užuoat grąsinę vieni kitiems durtuvais, vieni pas kitus važiuoja į svečius, vieni kitiems dainuoja ir šoka. Pirmą Vilniaus bažnyčiose lietuviai mušdavosi su lenkais dėl savo kalbų, o dabar ir tokių muštynių nėra.

Taigi atrodytu, kad dabar yra geriau. Ale bėda, Maik, kad žmonės tokio parėtko nenori. Žiūrėk, Kudirka norėjo nuo sovietų laivo pabėgti ir nušoko į amerikiečių šipą. Brazilskas su sūnumi nuvarė rusų lėktuvą į Turkiją ir tenai išlipo. O pažiūrėk, kiek Amerikoje visokių Lietuvos ponų ir inteligentų. Jie čia dirba, organizuojasi,

renka pinigų, nori Lietuvą išvaduoti, nori, kad ji būtų tokia, kokia buvo prie Smetonos, kada buvo karo stovis ir sustreikavę Suvalkijos ūkininkai buvo šaudomi. Ūkininkams, kuriuos Smetonos valdžia šaudė, Lietuva tada buvo pekla. O dipukams, kurie iš Lietuvos pabėgo, dabar Lietuvoje peklė. Nu, tai pasakyk, ar galima įvesti ant svieto tokį parėtką, kad visi būtų staisfai?

— Ne, tėve, to nepadarysi, nes kiekvieno žmogaus įsitikinimai ir norai kitokie. Būna atsitikimų, kad broliu su broliu susimuša, seserys susipeša. To neišvengsi. Bet valstybių santykius, aš manau, būtų galima taip sutvarkyti, kad jos galėtų sugyventi be karų. Bet tai galėtų padaryti tikrai kelios stiprios valstybės. Jeigu norėtum sujungti ir mažesnes, tai sutarimo nebūtų.

— O aš tau pasakysiu, Maik, kad ir iš didžiųjų nebūtų tolko. Jeigu suvienytum Ameriką, Rusiją ir Kiniją, tai būtų tik čap-sui.

— Tėvui valia šitaip galvoti, o man valia nesutikti.

— Jeigu taip, Maik, tai gudbai.

— Palauk, tėve, palauk!

— Nu, o kas?

— Kaip sakiau, su ta kelione į Pekiną gali būti visai. Jeigu ji ir įvyks, tai stebuklų nepadarys, nes kiniečiai žiūrį į ją labai šaltai. Kai Amerikos spauda šaukia prezidentui Nixonui

"Hurrah!", tai Pekino laikraštis parašė apie jį tik 7 eilutes puslapio apačioje, o Pekino radijas išplūdo mū-

DARBIECIAI NESUTARĖ DEL EUROPOS RINKOS

Britanijos darbo partija sušaukė specialią konferenciją įstoimo į Europos Bendrąją rinką klausimui apsvastyti. Buvo pasiūlyta rezoliucija prieš įstojimą, bet konferencijos dauguma ją atmetė. Todėl klausimą spres partijos suvažiavimas, kuris šaukiamas spalio mėnesį.

Įstoimo šalininkai aiškino, kad dalyvavimas rinkoje padidins Britanijos eksportą, duos britams stipresnį balsą ir didesnę įtaką, sprendžiant Europos reikalus.

O priešininkai tvirtino, kad, įsijungus į Europos Bendrąją rinką, nūsmuks gyvenimo lygis. Britanijoje pakils kainos, padidės bedarbių skaičius. Britanija tapsianti priklausoma nuo kontinento malonės.

Pats partijos vadas Wilsonas aiškino, kad jo vadovaujama vyriausybė pritarė įstojimui, jei sąlygos būtų tinkamos. Dabartinės vyriausybės sutartos sąlygos esančios Britanijai nepalankios, todėl ir jis pasisakė prieš įstojimą.

KINŲ PATRĖS

Gerbk savo dievus, bet pats būk nuo jų toliau.

Jei nori priešui atkeršyti, kask dvi duobes.

Kvailas mėgsta duoti patarimus.

Jei tau nusišypsos labai išpuošusi moteris, bėk nuo jos kaip nuo plėšiko.

Japonų patarlės

....Veidrodinis — moters siela.

....Trijų colių liežuvis gali užmušti 6 pėdų vyrą.

sų prezidentą "arsiausiu karo kriminalistą".

— Ar pasiuto!

— Tai parodo, tėve, kaip Kinijos akys atrodo Ameriką. Todėl man nesinori tikėti, kad iš prezidento kelionės, jeigu ji ir įvyktų, būtų kokios naudos. Žinoma, spaudoje bus skelbiama, kad pasimatymas su Kinijos valdais buvo labai "naudingas".

— Ale Amerikos gazetos rašo, kad šita prezidento Nixono kelionė į Pekiną buvo sugalvota jau seniai, taigi ji turi būti gerai apgalvota, Maik.

— Bet Washingtono skleistą propagandą nelabai apgalvota, tėve. Pavyzdžiui, nurodoma 12 įvykių, neva privedusių prie dabartinio žygio. Prasidėjo nuo 1947 metų, kai Amerikai nepavyko sutaisyti Kinijos nacionalistų su komunistais. Ant- ras įvykis buvo 1949 metais, kai komunistai apskelbė Kinijos respubliką. Trečias įvykis — 1950 metais, kai Amerika ištraukė iš Pekino savo diplomatinę atstovybę ir paskelbė Kinijos Liaudies Respublikos nepripažįstanti. Bet tai vis neigiami reiškiniai. Ir kaip juos galima jungti su dabartine prezidento Nixono kelione į Pekiną? Juk tuomet jis nebūvo Amerikos prezidentu ir negalėjo nei sapnuoti, kad kada nors bus.

— Jes, Maik, ir man čia atrodo čigoniška politika. Ale aš noriu pamislyt apie tai vienai vienas, todėl vistiek pasakysiu tau gudbai,

VARTOTOJŲ APSAUGOS ISTATYMAS

Tikimasi, kar artimu laiku bus priimtas įstatymas, skirtas apsaugoti nuo nelaimių ir pavojų įvairių produktų vartotojus. Tam reikalui būsimi įsteigta specialiai žinyba, kuri fabriku išleidiamus reikmenis patikrins ir turės teisę juos leisti platinti ar sulaikyti. Šitai įstatymui pritaria abi partijos ir administracija, nes dabar daug tokių gaminių yra užplūde rinką ir sudaro didelį pavojų ne tik tai vartotojų sveikatai, bet ir jų gyvybei.

Jau nekalbant apie netikusiai pagamintus maisto produktus, kuriuos dėl jų kenksmingumo sveikatai yra reikalinga atsaukti iš rinkos, turime ir daugybę kitų daiktų, kurie sudaro didelį pavojų. Pav., yra moteriški karoliukai ir papuošalai, pagaminti iš nuodingų medžiagų; yra sintetinių drobių, vartojamų apatiniams baltiniams ar langų užuolaidoms, kurios nuo ugnies kibirkšties užsidega kaip parakas; yra nuodingų ir kitais atžvilgiais pavojingų vaikams žaislų ir dar daugybę kitų reikmenų, kurie padaryti specialiai taip, kad greitai sugestų ir negalėtų pataisyti, o pirktum naują. Tai vis fabrikantų "žulikystės", duodančios didžiulius pelnus, bet į pavojų statančios ar apvagiančios vartotojus.

Naujasis įstatymas turėtų tam būdu užkirsti kelią.

Žinoma, lieka svarbiausias klausimas, kiek tas įstatymas bus vykdomas ir ar biznieriiai nenupirks ir visos tos priežiūros komisijos.

Juk mes turime daug gerų įstatymų, tik jie kažkodėl tvarkos dabotojų ir teisėjų vis "užmirštami".

VETERANŲ DARBO IR UŽDARBIO APSAUGA

Įstatymas numato, kad karo veteranas, grįžęs iš kariuomenės į savo seną darbovietę, privalo gauti prieš kokios naudos. Žinoma, spaudoje bus skelbiama, kad pasimatymas su Kinijos valdais buvo labai "naudingas".

Buvo atsitikimų, kad grįžusiam karo veteranui buvo duotas menkiausiai atlyginamas darbas, negu jo anksčiau turėtas. Teismas išaiškino, kad tokie veteranai turi būti tarnyboje ar kuriam darbe atitinkamai paaugštinti ir jiems turi būti sumokėtas visas atlyginimo skirtumas nuo jų darbo pradžios iki įmonės padaryto nuostatom nusižengimo atitaisymo.

ROMANAI

Anatolijus Kairys, ISTI-KIMOJI ŽOLĖ, 254 psl. romanas, kaina \$5.00.

Birutė Pūkelevičiūtė, — RuGSEJO ŠEŠTADIENIS, premijuotas romanas, 237 psl., kaina \$5.00.

Jurgis Gliuda, LIEPS-NOS IR APMAUDO AŠO-ČIAI, premijuotas romanas, 304 psl., kaina \$4.00.

Alė Rūta, VIENIŠI PA-SAULIAI, romanas, 265 psl. kaina \$3.50.

Jurgis Gliuda, DELFINO ŽENKLE, premijuotas romanas, 234 psl., kaina \$2.50
Albinas Baranauskas, KARKLUPĖNUOSE, premijuotas romanas, 224 psl., kaina \$2.50.

Ką dabar darys Čang Kai-Šekas?

Tai klausimas, į kurį atsakymus dabar spėlioja pasaulinė spauda ir įvairūs politikos "ekspertai".

Akivaizdoje JAV pasiryžimo pagerinti santykius su komunistine Kinija, Tautinės Kinijos — Formozos — padėtis tikrai tragiška, nes ji iki šiol tesilaikė tik Amerikos karine, ekonomine ir politine parama. O kas bus dabar?

Nors prezidentas Nixonas savo kalboje ir pabrėžė, kad gerinamų santykių su raudonąja Kinija sąskaiton JAV savo senų draugų neišduos, bet žurnalistų į tai žiūrima tik su gailia šypsena. Kadangi Kinijos komunistų nusistatymas tėra tik "viena Kinija pasaulyje ir viena J. Tautose", tai beveik nėra abejonės, kad, kad norint su raudonąja Kinija bičiuliauti, Čang Kai-šeką reikia nurašyti į nuostolius...

Bet kaip į tai reaguos pats Čang Kai-šekas?

Amerikos žurnalisto Arnold Dibble nuomone, jam telieka du pasirinkimai: arba, ištumtam iš Jungtinių Tautų Saugumo tarybos, pasilikti J.T.-se paprastu nariu atstovauti tik Formozos sa-lai (jeigu Mao Tse-tungas dar sutiktų su tokiu kompromisu), arba nutraukti diplomatinis santykius su buvusiu ilgamečiu savo protektorium — JAV-bėmis?

Kaikurie "politikos praktikai" galvoja, kad nutraukti santykius su JAV būtų labai neprotinga. Esą, kaipgi Tautinė Kinija galėtų išlaikyti savo pusę milijono kariuomenės be 100 milijonų dolerių metinės paramos, kurią jai dabar duoda Amerika? Kaip Taiwanas galėtų apsiginti nuo komunistų invazijos, jeigu jo nesaugotų amerikiečių Septintasis laivynas? Į ką pavirstų Taiwanas ekonominė gervė, jei nutrauktų prekybos ryšius su JAV, dabar sudarą apie 3 milijonus dolerių metinės apyvartos? Kas atsitiktų su vadinamuoju Savitarpinės pagalbos paktu, pasirašytu 1955 metais?

BUVO \$4, DABAR TIK \$2

Lietuvių išeivija Amerikoje

Parašė STASYS MICHELSONAS

Šią 500 puslapių gausiai iliustruotą knygą dabar galite gauti už \$2, iki šiol ji kainavo \$4.

Ką toje knygoje rasite? Labai daug. Ten visa JAV, Kanados ir Pietų Amerikos lietuvių išeivijos istorija. Joje rasite, kada ir kaip ta išeivija prasidėjo, aprašytas jos organizacijos, jos spaudą, jos veikėjus, jos santykius su Lietuva ir kt.

Knyga parašyta lengva kalba, kiekvieno ji lengvai skaitoma. Tad paskubėkite ją įsigyti.

Kitos tokios knygos neturime.

KELEIVIO!
prenumerata-gera
dovana

Pagal šiuos "praktiškosios išminties" atstovus, atrodytu, kad Čang Kai-šekas turėtų susitaikyti su savo liūdnu likimu, palaidoti visas viltis išlaisvinti iš komunistų jungo Kiniją ir tik pasitenkinti amerikiečių primetama ekonomine parama, kol ta sala dar nėra prijungta prie komunistinės Kinijos.

Bet A. Dibble pabrėžia, kad Čangą geriau pažįstantieji nemano, kad jis ims ir nulenks galvą bei leis didžiųjų valstybių biznio derybose lengvai parduodamas net ir už materialines gėrybes. Jis esąs principo žmogus, per ilgą amžių užsigrūdinęs kovoje dėl Kinijos laisvės ir tos idėjos neišduosias tuo labiau senatvėje. Jis noris ir mirti tiesus ir šviešus idealistas, nors ir daugelio didelių nepasisekimų savo gyvenime smogtas.

Manoma, kad po generallissimo mirties svarbiausią vaidmenį Taiwane galys vaidinti jo vyriausiasis sūnus Čang Čing-kuo, toks pat kietas, kaip ir jo tėvas. Bet jis yra išsimokslinęs Maskvoje. Tas esąs daug praktiškesnis ir lankstesnis. Tik dar nedrįstama spėlioti, kurlink jis pasuktų Faiwano laivelį.

Ar skaitytos?

Nuo krivulės iki raketos, Lietuvos pastininkų atsiminimai, redagavo Antanas Gintneris, 538 psl., kaina — \$5.00.

Juodojo pasaulio sukilimas, parašė Stasys Michelsonas, 127 psl., kaina \$2.00.

Chicago istorija, parašė Aleksas Ambrozė, 664 psl., gausiai iliustruota, kaina kietais viršeliais \$10, minkštais — \$8.

Tiesiant kelį Lietuvos nepriklausomybei, Vaižganto straipsniai, 40 psl., kaina \$1.00.

Numizmatika, parašė Jonas Karys, 340 psl., kaina — \$15.00.

MOTERŲ SKYRIUS

ELISSER JERUSHALMI

Vaikų „draugas“

Sis vaizdelis yra paimtas iš novelių rinkinio "Das judische Martyrerkind", nach Tagebuch Aufzeichnungen aus dem Ghetto in Schaulen 1941-44".

Rinkinyje buvo parašytas žydų kalba 1958 m. Vėliau jis buvo išverstas į vokiečių kalbą. Knygą išleido Oekumenische Marienschwesterschaft Darmstadt-Eberstadt.

Sios novelės vertėjas lietuvių kalbon pažinojo autorių asmeniškai. Nepriklausomos Lietuvos laikais rašytojas buvo lietuvių kalbos mokytojas šiaulių žydų gimnazijoje. Jis tuomet vadinosi Elieser Jerusalmiskis. Po II pasaulinio karo, patekęs į Izraelį, jis tapo Elisser Jerushalmi. 1941 m. nacinė okupacinė administracija suvarė šiaulių miesto žydus į geto. Į jį pateko ir Jerusalmiskis su šeima. Jo žmona ir du sūnūs. Ž. J. pastangomis buvo išgelbėti iš geto 1942 m. ir praleido nacinę okupaciją, gyvendami pas kunigą, agronomą ir mokytoją.

E. Jerusalmiskis pradėjo dirbti vokiečių Armee Bekleidungsamt. Vėliau geto žydų taryba paskyrė jį geto mokyklos vedėju ir geto kronikininku. Jis tada ir rašė "Pinkus Schauli" — "Šiaulių dienyną".

Prieš šiaulių geto likvidavimą 1944 m. pavasarį E. Jerusalmiskis užkasė tą gerai izoliuotą medžiagą į žemę, o pats pabėgo iš geto ir Lygumų klebono globoje išliko gyvas.

Po II pasaulinio karo E. Jerusalmiskis su šeima pasiekė Izraelį ir apsigyveno Haifoje. Mirė 1970 m.

D. J.

Prie geto vartų sustojo lengva mašina, ir iš jos išlipo hauptsturmfiureris Forsteris. Mašina nuvažiavo, o jis nužingsniavo į getą. Tai įvyko 1943 m. rugsėjo 18 d. Šiauliuose.

Forsteris turėjo tipiską vokišką Mikelio veidą, sveikus, rusvus bruožus, buką smakrą, kuris suteikė jam kurtkampę išraišką, vandeningas, pilkas akis, spindinčias naivumu. Jo elgsena buvo nuoširdi ir maloni. Jis atrodė kaip geras, atviros širdies kaimietis. Tačiau jo veido bruožai staiga pasikeisdavo, jeigu jis įsirdavo arba įsakinėjo. Tuomet atsirasdavo abiejuose burnos pusėse gilios raukšlės, jo pilkose akyse žybciojo plėšriojo žvėries žvilgsnis žiburėliai, ir jo sučiuptos lūpos šnypstė kaip gyvatė.

Jis įėjo į Žydų tarybos patalpą ir norėjo pamatyti jos narius. Neradęs jų, jis kreipėsi į mane, prisistatė, pasakodamas: "Aš esu hauptsturmfiureris Forsteris, nuo šio dienos geto komendantas".

Kartu jis parodė ir savo karišką kepurę, prie kurios buvo prisegta kaukolė, ir pridūrė daug pasakanti: "SS-Gestapo". Jo akys piktai sukibirkščiojo. Mandagi elgsena, kreipiantis į mane "jūs", tuo laiku buvo žydams tiek neįprasta ir nelaukta, kad aš pagalvojau: "Jis mane pažiūkia".

Mes apėjome visą getą. Žiniai pasklidus, kad getas esąs vokiečiai, gatvės ištuštėjo. Visi vaikai nušėliavo. Vyresnieji pasislėpė už durų ir užsirakino. Tik iš anapų užuolaidų ir pro plyšius duryse į mus besislapstančiai švelgė geto gyventojų įtemptos akys. Getas buvo panašus į kapines: jame ėjo tik du sutvėrimai: Forsteris ir aš. Mano širdis smarkiai plakė. Aš, apimtas baimės, laukiau, kas atsitiks, ir įtemptai sekiau jo judesius. Jis uostinėjo, kaip medžioklinis šuo, užkabindavo akimis kiekvieną namą ir klausinėjo: "Kas čia gyvena?"

Staiga jis nurodė į vieną namiūkštį, iš kurio kamino rūkstantys dūmai sukėlė jo susidomėjimą. Mes įėjome ir sugavome "nusikaltėlę" moterį. Ji virė kiaušinius. Už tai grėšė mirties bausmė, nes žydai neturėjo teisės ragauti tokių skanėstus. Vargšė moteris labai išsigando, ir sumišusi norėjo išpilti kiaušinius drauge su vandeniu į kriauklę. "Gaila", pasakė Forsteris, pakėlė ranką ir davė ženklą nesibijoti ir baigti virimą. Jis net sukikeno, o tai nuramino moterį.

Iš tos patalpos mes pasukome ir įėjome į gerokai pakrypusią bakūžę, visiškai pasiruošusią sugriūti. Aš buvau tikras, kad joje negalėjo būti gyvų žmonių. Bet aš klydau. Staiga sužibo Forsterio akys, kaip katės, pamačiusios savo auką. Jis nusilenkė ir parodė į du vaikus, pasislėpusius po lova. Tuomet jis pažvelgė į mane ir nekalčiausiu balsu paklausė: "Pažiūrėkite į mane ir pasakykite, ar aš taip

Kazys Jakubėnas

RADASTĖLE MIELA TU

Radastėlė miela tu,
Vysti rudeno metu.
Salmos šaldo žiedelius,
Gruodas siūlo kapelius.

Prie žemės vėjas plos,
Baltos sniegės greit užklos.
Beržo lapai liūsus ilamėt,
Vieversiuo negirdėt.

Tau lakšutė nelakšuos
Ir upeliai nebanguos.
Šiltas lietus negaivins,
Po kojelėm sviestas mįs.

Radastėlė miela tu,
Vysti rudeno metu.
Bet pavasaris ateis,
Saulė sniegą greit nuleis.

Paukštuzelis ant šakos
Tau giesmelę užgiedos.
Lakštingėlė sučiulbės,
Tau širdelę sudrebės.

Iš po žemių lapelius
Tu praskleisi vėl žalius.
Spindulėlis saulės kris,
Ir bitelė čia atskris.

Radastėlė miela tu,
Želk pavasario metu.
Stiebkis, stiebkis ir žydėk,
Kraut žiedelių negailėk.

AR MES TURIME TOKIŲ MOTERŲ?

Cardoboj, pagal dydį ant-
rajame Argentinos mieste,
neseniai štai kas atsitiko.

Du banditai užpuolė einantį apsipirkti civiliai apsirėngusį policininką. Grašindami šaunumu ginklu, jie nuvilko policininko švarką, ištraukė piniginę, atėmė dokumentus ir dideliais žingsniais žingsniavo nuo apipletsimos vietos.

Buvo pats vidudienis. Tai lėjos didžiausio miesto gatvė, kur pilna žmonių.

Atrodė, kad tuo tas įvykis ir baigsis, kad banditai tik lžiaugsis taip lengvai pasisekusia "operacija". Deja, jie apsiriko.

Staiga ant jų šoko graži, puošniai apsilvikiusi moteris ir, įsikabinusi į vieną banditą, pradėjo jį nagais draskyti, kojomis spardyti ir kiek tik gali šaukti. Sumišę banditai metėsi bėgti, bet ir čia jiems nepavyko. Gelbėdamiesi nuo įnirusios moters, jie įbėgo į smuklę, kur, matyt, norėjo pasislėpti, bet ten juos sučiupo iš-

šaukta policija. Ta narsi moteris apipletsimą įvykį stebėjusi iš užkampio ir, nematydama policininko, nutarusi pati veikti.

Prieš "karštas kelnės"

Mados greičiau ir lengviau nei kokia politinė propaganda veržiasi ir plinta pro visokias valstybių ir politinių sistemų užvaras. Pavyzdžiui, dabar madingos moterų "karštosios kelnės", vos uždengiančios tam tikrą kūno dalį, jau pradėtos plačiai dėvėti ir Pietų Korėjoje. Tokiom kelnaitėms apsiavusi atėjo į klasę ir vienos P. Korėjos salelės mokytoja. Bet čia ji susidūrė su "senovišku" pažiūrų savo mokiniais, kurių 300 surengė prieš tas kelnaites miestelyje demonstraciją su šūkiais plakatuose:

"Mes nenorime karštų moteriškų kelnų klasėje! — Mes neateiname į mokyklą studijuoti nuogų kojų linijų!"

baisiai atrodau, kad vaikai turėtų nuo manęs bėgti?"

Jo užkimes, šiek tiek prislopintas balsas skambėjo šiltai ir nuoširdžiai: "Pasakykite vaikams, kad jiems nieko neatsitiks, ir pakvieskite juos išeiti iš slėptuvės."

Tai buvo Tocker šeimos vaikai: penkiameči berniukas baltų plaukų garbanomis ir septynmetė juodbrūva mergaitė. "Puikūs vaikai", pasakė nustebintas ir sužavėtas Forsteris.

Vertė Domas Jasaitis
(Bus daugiau)

BUKIME VISUOMET JAUNI. RYZTINGI IR KIE-

TAI TIKI, KAD MŪSŲ KOVA BUS LAIMĖTA.

STEPONAS KAIRYS

Dagys: Apleistoji (medžio skulptūra)

LIETUVIŠKI ŠVILPIKAI

I kilogramą (2.2 svaro) bulvių 2-4 šaukštai miltų, druskos.

Padažui: 100 gramų (3.5 unc.) lašinių, 3 kiaušiniai, šaukštas krakmolo, 4 šaukštai pieno.

Bulves išvirti su lupenu, nulupti, sumalti. Subėrus miltus, druską, suminkyti.

Iš gautos tešlos iškočioti 3-4 cm. (nuo colio iki pusantro) storio volelį, jį truputį suploti ir supiaustyti į strižais 6-7 cm (2-3 colių) ilgio gabalais. Skardą ištepiti riebalais, ir į ją eilutėmis nesuglaudžiant sudėti švilpikus. Kepti ne karštoje orkaitėje, kol švilpikai pasidarys gražios auksinės spalvos. Iškepčius švilpikus sudėti į pusdubėnį ir, užvožus lėkštę, truputį palaikyti, kad suminkštėtų.

I stalą duoti su šitaip paruoštu kaimišku padažu:

Sviežius lašinius supiaustyti pailgais kiek trumpesniais nei colio ilgio ir apie pusės colio storio gabaliukais ir išspirginti. Kiaušinius (kartu trynius ir baltymus) išplakti, sumaišyti su pienu ir truputį vandens šleistu krakmolu, pasūdyti ir po truputį supilti į keptuvę su išspirgintais lašiniukais. Maišant padažą išvirti, supilti į padažinę ir duoti į stalą.

Iš aprašytu būdu paruoštos tešlos galima iškepti mažų švilpikų. Tik tada volelį reikia iškočioti ploną, ir švilpikus kepti ant viryklos keptuvėje įkaitintuose riebaluose ar aliejuje. Į stalą paduoti su paspirgintais lašiniukais ar grietine, varške.

IVAIRIANYBĖS

Bavarijos teisingumo ministerija leido vingungiam kaliniam skelbti laikraščius, kad jie ieško mergaičių, kurias norėtų vesti. Neleidžiama reklamuotis tiktais diems, kurie nubautsi už vėlybinių įstatymų laužymą.

Pietų Afrikoje sveikinamasi plojant rankomis per šlaunis.

MASS. MOTERYS POLITIKOJE

Nors moterų daugiau nei vyrų, bet Washingtono atstovų ruomuose Mass. valstija turi tik 2 moteris iš 12 atstovų. Tai Margaret Hecker ir Louise Hicks, kandidatė į Bostono miesto majorus. JAV senate Mass. valstija neturi nė vienos moters.

Mass. seimelyje iš 240 narių tėra tik 4 moterys: Marie Howe ir Mary Fantasia iš Somerville, Eleonor Campbell iš Arlingtono ir Ann Gannett iš Wayland.

Mass. senate yra 40 senatorių, tarpe jų tik viena moteris — Mary Fonseca iš Fall River. Paskutiniu metu moterys labiau sukruto veržtis į politiką. Jų Washingtono sukurtas "The National Women's Political Caucus" jau iškelė reikalavimą, kad 1972 m. partijų konvencijose būtų pusė moterų. To sąjūdžio vadovės visai rimtai galvoja, kad 1976 m. moteris gali kandidatuoti ir į JAV prezidentus.

Poezijos knygos

POEZIJOS PILNATIS. Bernardo Brazdžionio poezijos rinktinė, kurioje sutalpinti geriausi visų jo išleistų knygų kūriniai. Puošnus leidinys, 592 psl., kaina \$10.00.

Broliai balti aitvarai. Henriko Nagio eilėraščiai. Prano Gailiaus iliustruoti 72 didelio formato puslapiai puošniai išleista knyga, kaina \$5.

Tau, sesute. Prano Lemberto gyvenimas, kūryba prisiminimai, 269 psl., iliustruota, kaina minkštais viršeliais \$3, kietais — \$4.

Nemarioji žemė. Lietuva pasaulinės poezijos posmuose, sudarė Alfonsas Tirosius 176 psl., kaina \$5.00. RULENS SAPNAI. Kotrynos Grigaitytės eilėraščiai premijuota knyga, 80 psl., kaina \$2.00.

Poilsis ant laiptų. Vytauto Karoso eilėraščiai, 50 didelio formato puslapių, kaina \$4.00.

Ką tik gavome:

Ištikimoji žolė, romanas, parašė Anatolijus Kairys, 254 psl., minkštais viršeliais kaina \$5.00.

Vėjas lekia lyguma, romanas, parašė Aloyzas Baronas, 177 psl., minkštais viršeliais kaina \$4.00.

Septintoji pradalgė, literatūros metraštis, rašo 24 autoriai, 464 psl., kaina kietais viršeliais \$5.00, minkštais — \$4.50.

Nuskandintas žiedas, 15 novelių, parašė Juozas Tinišis, 200 psl., kaina minkštais viršeliais \$3.00, kietais — 3.50.

Amerikos lietuvių istorija, redagavo dr. A. Kučas, 639 psl., kaina \$10.00.

Mes valdysim pasaulį, L. Dovydeno atsiminimai, du tomai. I tomas 268 psl., II t. — 248 psl. Kiekvieno tomo kaina \$4.00.

Geroji vasara, romanas, parašė Česlovas Grincevičius, 261 psl., kaina \$5.00.

Pragaro vyresnysis, premijuotas romanas, parašė Vytautas Volertas, 273 psl., kaina \$5.00.

Už laisvą lietuvių, parašė kun. M. Valadka, 409 psl., kaina \$5.00.

Radvila Perkūnas, istorinė pjesė, parašė Balys Sruoga, 130 psl., kaina \$4.00.

10 knygų už \$2

Ar buvo visuotinis tvanas, 64 psl., kaina 25 centai.

Materialistiškas istorijos supratimas, 80 psl., kaina 20 centų.

Zemaitės raštai karės metu, 126 psl., kaina 50 centų.

Juozas Stalinas, 32 psl., kaina 25 centai.

Žalgirio mūšis, parašė dr. Daugirdaitė - Sruogienė, 24 psl., kaina 50 centų.

Socializmas ir religija, E. Vandervelde, 24 psl., kaina 10 centų.

Demokratinio socializmo pradai, (S. Kairio įvadas), 64 psl., kaina 50 centų.

Tavo kelias į socializmą, (Leono Blumo), 35 psl., kaina 25 centai.

Socializmo teorija, (M. Fiserio), 74 psl., kaina 25 ct.

Socialdemokratija ir komunistas (K. Kauskio), 47 psl., kaina 25 centai

Atskirai sudėjus, jų kaina \$3.05, bet visos kartu paroduodamos už \$2.

GERA PROGA

Žymiai papiginta kaina galite įsigyti idomius prel. J. K. Končiaus atsiminimus iš Balfo veiklos. Knyga tinka ir dovanoms, gražiai išleista, daug paveikslų, 404 psl., kietais viršeliais kaina \$4 (buvo \$6), minkštais \$3 (buvo \$5).

Vietinės žinios

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI

Kitas Keleivio numeris išeis tik po dviejų savaitių — rugpjūčio 17 dieną.

Ši pertrauka daroma dėl to, kad sunkiai per metus dirbę tarnautojai išeina atostogų ir nėra kam jų pakeisti.

A. ir A. Gustaičiai išskrido į Kaliforniją

Aleksandra ir Antanas Gustaičiai praėitą sekmadienį išskrido į Los Angeles. Liepos 31 d. jie ten dalyvauja literatūros vakare su tenyškiais rašytojais B. Brazdžioniu, Ale Rūta, J. Timiniu, kitą dieną Dailių menų klubo parengime, kuriame vadovauja rez. D. Mackiaffen. Atostogas praleis savo sūnaus ir marčios inž. Algimanto ir Rasos Gustaičių šeimoje Camarillo ir kt.

Velionis adv. A. O. Shallna

Louise Day Hicks paminėtas "Congressional Records"

Velionis Lietuvos garbės konsulas adv. Antanas O. Shallna kongresmanės Louise Day Hicks mirties proga buvo atitinkamai paminėtas ir jos žodis įrašytas į Congressional Records šių metų liepos 1 d. laidą.

Tai labai retas įvykis, kad Lietuvos diplomatinis pareigūnas būtų ten įrašytas.

N. Kamis'ienė turėjo svečių

Nelly Kamis'ienė praėitą savaitę aplankė jos sūnus Ričardas su savo žmona Betty. Jie gyvena Plainfielde, N.J., o atostogavo Cape Code. Bostone jie praleido 3 dienas.

N. Kamis'ienės dukterė gyvena Hawajuose. Motina pernai ten viešėjo net 3 mėnesius.

Onos Ivaškiienės vadovaujamo lietuvių tautinių šokių sambūrio mažųjų grupė dalyvavo Minkų radijo gegužinės rugpjūčio 8 dieną programoje. Čia bus renkama ir "Miss Lithuania of N.E."

Mus aplankė arch. J. Okunis

Praeitą savaitę architektas Jurgis Okunis, gyv. New Yorke, važiuodamas atostogų į Cape Codą, buvo užsukęs į Bostoną. Ta proga jis aplankė ir mūsų įstaigą. Šiuo metu Cape Code vasaroja ir akt. Henrikas ir Sofija Kačinskai.

Negaluoja A. Andriulionis

Jau savaitę, kai iš namų nebeišeina judrus Bostono visuomenininkas Antanas Andriulionis.

Linkime jam greičiau pasveikti.

Sumokėjo 4 metų prenumeratą

Senas Keleivio bičiulis Kazys Bukaveckas, gyv. Hollywoode, Fla., atsiuntė \$40, kuriuos taip paskirstė: prenumeratai \$28 ir Maikio tėvui \$12.

Nuosirdus ačiū bičiuliui K. Bukaveckui.

Privalomas mokslas nuo 6 metų

Nuo kitų metų rugsėjo 1 d. Mass. valstijoje įvedamas privalomas mokslas vaikams nuo 6 metų amžiaus.

Baranausko šeimos aukos

Liucija Baranauskienė savo vyrui inž. Zigmui Baranauskui atminti (mirė birželio 17 d.) Lietuvių Fondui paaukojo \$110, o sūnus Roldas — \$20. Duktė Ilona Kotopoulis jau seniau aukojo \$20.

Adv. Antano O. Shallnos atminimui LF aukojo

Be jau praėjusio Keleivio numerio minėtų, mirusio Lietuvos garbės konsulo adv. Antano Shallnos atminimui įamžinti Lietuvių Fondui aukojo dr. ir ponis Homer Squares — Pertužytė \$25.

Vajaus komitetas nuoširdžiai dėkoja. Vėliau aukojusius paskelbsime kitą kartą.

Važiuojantiems į Kennebunkportą

Šį sekmadienį, rugpjūčio 1 d. 8:30 val. ryto nuo So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos (368 W. Broadway) išeis autobusas į Kennebunkport (pranciskų vienuolyną). Norintieji važiuoti kreipiasi į O. Ulevičienę, telefonas 268-1920.

Šeši kandidatai į majorus

Bostono gyventojai rugsėjo 14 d. pirminiuose rinkimuose turės 6 kandidatus į miesto majorus. Tai negras Thomas Atkins, Louise D. Hicks, John Saltonstall, Joseph Timilty, dabartinis majoras Kevin White ir socialistų darbininkų partija pasivadinsiujių komunistų trockininkų kandidatas — John Powers.

Viso labo buvo paduota 11 pareiškimų, bet 5 kandidatai neįteikė reikalingų dokumentų, todėl jų kandidatūros atkrito.

Į miesto patarėjus bus 52 kandidatai, o į mokyklų tarybą — 25.

Iš 72 kandidatų nėra nė vieno lietuvio.

PADEKA

Noriu išreikšti savo nuosirdžią padėką visiems giminiams, draugams ir pažįstamiems, kurie lankė ir guodė mane ligoje.

Ypač didelis ačiū Janulių, Sabulių ir W. Seiler šeimoms, V. Norvaišienei, J. Kapociui, E. ir M. Jansonams, A. Juknevičiui, A. Petručiui, Bostono ramovėnams ir kitiems draugams ir pažįstamiems, be kurių užuojautos žodžio ir kitos paramos mano liga būtų buvusi daug sunkesnė.

Jūsų

Antanas Stapulionis

Paragink savo pažįstamus išsirašyti Keleivį. Jo kaina metams \$7.00.

BROADWAY AKVARIUMAS IR LEPŪNELIŲ KRAUTUVĖ

Tropikinės žuvis ir įvairių rūšių lepūneliai — gyvulėliai. A.K.C. registruoti. Mažų šuniukų nuolatinė atsarga. Lengvos mokėjimo sąlygos. Tuoj nereikia mokėti. Galima mokėti dalimis arba panaudoti turimas UNI ar Master Charge korteles.

654-656 E. Broadway, So. Boston, Mass.

COSMOS PARCELS

EXPRESS CORP.
169 Milbury St.
WORCESTER, MASS.
Tel. SW 8-2868

yra vienintelė oficiali įstaiga Worcester, kuri siūnia siuntinius tiesiog iš Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas sritis. Čia kalbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai uceina greitai ir tvarkingai.

Čia galima gauti įvairiausių importuotų ir vietinės gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tinkamų Lietuvoje, labai žemoje kainomis. Vedėja B. Sviklienė

Telefonas: AN 8-2805
Dr. Jos. J. Donovan
Dr. J. Pašakarnis
IPEDINIS OPTOMETRISTAS
Valandos: nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
Trečiadieniais neįrengiamas
447 BROADWAY
South Boston, Mass.

Ketvirtis & Co.
—JEWELERS—
Laikrodžiai-Deimantai
Papuošalai
Elektros Prietaisai
Rūpestingai taisoma laikrodžių žiedus, papuošalus
379 W. BROADWAY
SOUTH BOSTON
Tel AN 8-4649

Peter Maksutis
Carpenter & Builder
49 Church Street
E. Milton, Mass.
Atlieku visus patalynės, remonto ir projektavimo darbus iš lauko ir viduje, gyvenamųjų namų ir biiznio pastatų, pagal Jūsų reikalavimą. Saaukite visados iki 9 valandų vakaro.
Telefonas: 698-8675

TEL. AN 8-2124
Dr. Amelia E. Rodd
(RUDOKIUTE)
OPTOMETRISTE
Valandos: nuo 10 ryto iki 6 vakaro
Trečiadieniais — uždara
445 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

A. J. NAMAKSY
Real Estate & Insurance
321 Country Club Rd.
Newton Centre, Mass. 02159
Tel. 332-2645

E. KARDELINĖS DAINŲ PLOKSTELĖ
Keleivio administracijoje galima gauti Lietuvos operos solistės Elzbičtos Karde-
lienės įdainuotų dainų ir ari-
jų plokstele. Kaina \$6.00.
Paštu nesiunčiame.

Laisvės Varpas
Lietuvių Radijo Valanda
Sekmadieniais 11-12 val.
AM 1,430 KC ir FM 107.9 MC
Vedėjas PETRAS VIŠČINIS

173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. 586-7209

ATLAS PARCELS CO.
82 Harrison Street,
Worcester, Mass. 01604
Tel. 798-3347

Tiesiai iš Worcesterio siunčiam įvairius siuntinius į Lietuvą ir kitus Rusijos valdomus plotus! Siuntiniai sudaromi iš vietinės gamybos medžiagų, apavų, maisto ir pramonės gaminių. Turime vietoje įvairių vietinės gamybos ir importuotų prekių iš kitų kraštų visai žemomis kainomis. Be to, siunčiame maistą, pinigus ir galite užsakyti jų gamybos prekes. Čia sumokėsite pinigus, o giminės ten vietoje galės pasirinkti užsakytas prekes. Taipogi tarpininkaujame per tam tikras įstaigas atsikviesi giminės čia pas save į svečius ar nuolatiniams apsigyvenimui. Patarnavimas atliekamas greitai ir sąžiningai. Atsilankę įsitikinsite. Vedėjas A. Schyrinski

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP. AND TRAVEL INFORMATION
ĮVAIRIAUSIAS DOVANAS siūnia betarpiškai IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ ir kitus Rusijos okupuotus kraštus
Pristatymas greitas ir garantuotas
Prekės parduodamos nužemintomis kainomis. Numatoma, kad skarelių kainos pakils.
Atidaryta darbo dienomis nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
o šeštadieniais nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p.
Kitomis valandomis pagal susitarimą telefonu.
389 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Tel. 268-0068

Knyga yra geriausias žmogaus draugas

The Apothecary LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINĖ

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.
Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.
882 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.
Telefonas AN 8-6620

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., išskyrus šventadienius ir sekms.

South Boston Savings Bank

ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS
460 West Broadway, South Boston, Mass. 02127
Skambinkite 268-2500

D A B A R

už 90 dienų įspėjimo indėlius moka **5 1/2 %**

už visus kitus indėlius moka **5 1/4 %**

Nuo įdėjimo dienos — Kas mėnuo priskaitomi nuosimčiai — Pilnas draudimas Bankas veikia 105-tuosius metus. Nuosimčiai yra nurašomi nuo Mass. mokesčių. Bankas atidarytas nuo 9 val. ryto iki 3:30 val. popiet. Šio banko direktorių taryboje yra adv. J. Grigalius.
Reikale su tarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas (Assets) yra virš 210,000,000

Dažau ir Taisau
Namais iš lauko ir viduje.
Lipdu papirus ir taisau viską, ką pataisyti reikia.
Naudoju tik geriausią medžiagą.
JONAS STARINSKAS
229 Savin Hill Ave.
Dorchester, Mass.
Tel. CO 5-5854

Flood Square Hardware Co.
Bavininkas N. J. ALEKNA
628 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
TELEFONAS AN 8-4148
Benjamin Moore Dažai
Popieriaus Sienuose
Stiklas Langams
Visokie reikmenys namams
Reikmenys plumberiams
Visokie geležies daiktai

DRAUDIMO AGENTŲRA
Atlieka įvairių rūšių draudimus
Kreiptis senu adresu:
BRONIS KONTRIM
598 Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Tel. AN 8-1761

Trans-Atlantic Travel Service

DAUGIAUSIA PATYRUSI LIETUVIŠKA TURIZMO ĮSTAIGA

Norintieji keliauti, praleisti atostogas saulėtose salose, aplankyti giminės Lietuvoje ar juos atsikvies. ti į svečius — geriausiai ir greičiausiai jums patarnaus Trans-Atlantic Travel Service. Čia visų lėktuvų bilietai (air tickets) išrašomi belaukiant — be jokio papildomo mokesčio.

Siunčiant pinigus ir siuntinius į Lietuvą ar perkant prekes tiems siuntiniams (skryties, lietaščius, megzinius, įvairias medžiagas), sąžiningiausiai patarnauja

Globe Parcel Service, Inc.

Dovanų pažymėjimus ir rusiškų prekių užsakymus siųskite savo giminėms tik per

Podarogifts Inc. skyriu Bostone

Darbo valandos: Kasdien 9—5
Šeštadieniais 8—12
390 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-8764
Visų skyrių vedėja Aldona Adomonis

M & T OIL CO., Inc.

641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127

- ☐ Krosnies aptarnavimas
- ☐ Automatinis ipilimas
- ☐ Patogios mokėjimo sąlygos
- ☐ Pilnas šildymo įrengimas

Skambinkite

268-4662